

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 16. februar 2022 blev i sag nr. 96113:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Klageren er sikret under en byggeskadeforsikring. Den forsikrede ejendom er opført i 2011.

Klagerens advokat har i brev af 20/11 2020 til nævnet bl.a. anført:

"Nærværende klage vedrører Tryg Forsikring A/S' (Bygningsskadeforsikring) dækningstilsagn, der alene relaterer sig til udkradsning og omfugning af husets syd- og vestside. Dækningstilsagnet bør udvides til at omfatte hele murværket. Derudover bestrides det, at den af Tryg Forsikring A/S (Byggeskadeforsikring) foreslåede udbedringsmetode vil løse problemet.

Det bemærkes, at vi ikke mener, at Ankenævnet for Forsikring har kompetence i sagen, jf. nedenfor under pkt. 3, hvorfor sagen bør afvises.

1. Hændelsesforløbet

Baggrunden for klagen er, at [klageren] har problemer med murværket på deres parcelhus beliggende ... Problemer kommet til udtryk i form af beskadigede fuger og fugt. [Klageren] kunne i efteråret 2018 konstatere, at fugerne i huset begyndte at smuldre og skalle af. Skaden blev anmeldt til deres byggeskadeforsikring (policenr. ...) ved Tryg Forsikring A/S. Forsikringsbetingelser for byggeskadeforsikring er vedlagt som **bilag 1**.

I november 2018 afgav Tryg Forsikring A/S (Byggeskadeforsikring) et dækningstilsagn til udkradsning og omfugning af husets syd- og vestside. [Klageren] skulle i den forbindelse indhente to tilbud på udkradsning og omfugning. Murerne, der skulle udfærdige tilbud, var imidlertid tvivlende overfor, hvorvidt den af Tryg Forsikring A/S foreslåede udbedringsmetode ville løse problemet. En taksator besigtigede herefter på ny ejendommen den 29. august 2019. Tryg Forsikring A/S (Byggeskadeforsikring) afviste at foretage nærmere undersøgelser af murværket.

På vegne af [klageren] anmodede vi i januar 2020 Tryg Forsikring A/S (Byggeskadeforsikring) om at foretage en ny vurdering af deres dækningstilsagn, jf. brev af 31. januar 2020 til Tryg Forsikring A/S (**bilag 2**). Derudover udvidede vi anmeldelsen af skaden til at omfatte hele murværket, idet murværket fremstod som opfugtet og med fugtplamager.

Tryg Forsikring A/S (Byggeskadeforsikring) accepterede ved brev af 4. februar 2020 (**bilag 3**) at afholde omkostningerne til en vurdering fra Teknologisk Institut. Det bemærkes, at Teknologisk Institut blev bestilt til at undersøge fugerne – og ikke stenene – nærmere. Teknologisk Institut besigtigede ejendommen den 17. marts 2020, hvilket resulterede i udfærdigelse af rapport af 27. april 2020, jf. **bilag 4** (Rapport af 27. april 2020 fra Teknologisk Institut). Tryg Forsikring A/S (Byggeskadeforsikring) ændrede ikke sit dækningstilsagn, der fortsat er udkradsning og omfugning af husets syd- og vestside, jf. Tryg Forsikring A/S' dækningstilsagn af 21. juni 2020 samt skitse med optegning, der fremlægges som **bilag 5** (Dækningstilsagn af 21. juni 2020).

2. Afslag på retshjælp og afvisning

Vi har anmodet om dækningstilsagn til førelse af syn- og skønssag ved [klageren] retshjælpsforsikring, som tillige er tegnet ved Tryg Forsikring A/S.

Tryg Forsikring A/S, Retshjælpsforsikringen, vurderer, at sagen skal indbringes for Ankenævnet for Forsikring. Det følger af forsikringsbetingelserne, at såfremt en tvist kan behandles ved et klagenævn, har forsikringstager pligt til at benytte denne mulighed. Dette hindrer en syn- og skønssag mod Tryg Forsikring A/S (Byggeskadeforsikringen), som nærværende klage vedrører. Mailkorrespondance med retshjælpsforsikringsselskabet i perioden fra 15. september 2020 til 2. oktober 2020 vedlægges som **bilag 6**.

Udkast til skønstema med tilhørende bilag 1 – bilag 9 er vedlagt som **bilag 7**.

3. Sagen bør afvises

Vi mener *ikke*, at Ankenævnet for Forsikring har kompetence i sagen, hvorfor Ankenævnet for Forsikring bør afvise nærværende klage. Klagen er alene indgivet på grund af forsikringsbetingelserne, herunder at Tryg Forsikring A/S, Retshjælp, vurderer, at sagen skal indbringes for Ankenævnet for Forsikring.

Det følger af forbrugerklagelovens § 16, stk. 2, nr. 4, at Ankenævnet for Forsikring kan afvise at behandle en klage, hvis klagen ikke er egnet til behandling ved Ankenævnet for Forsikring. Derudover fremgår det af Ankenævnet for Forsikrings vedtægter (11) § 4, stk. 3, nr. 3, at nævnet kan afvise at behandle en klage, hvis klagen på grund af *'(...) usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre grunde ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet'*.

Ankenævnet for Forsikring behandler sager på et skriftligt grundlag, hvorfor der ikke er mulighed for at gennemføre et syn og skøn. En afgørelse af nærværende sag kræver en egentlig bevisførelse. Henset til, at det er nødvendigt at optage bevis gennem en uvildig ekspert til belysning af, om murværket som helhed er beskadiget/for svagt, samt om den anvendte mørtel er egnet til opmuring af den anvendte teglsten, sammenholdt med skadesudviklingen på de øvrige facader, gøres det gældende, at sagen skal afvises med henvisning til § 4, stk. 3, nr. 3, i Ankenævnet for Forsikrings vedtægter."

I brev af 2/12 2020 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Der klages over, den udbedring, som selskabet har tilbudt til udbedring af udfaldne fuger på klagers bygning.

...

5.0 Vores vurdering

Af de foreliggende oplysninger fremgår det blandt andet, at ejendommen er færdigmeldt i november 2011, idet forsikringen trådte i kraft pr. 12. november 2011.

Den 28. september 2018, eller næsten 7 år efter overtagelsen af ejendommen anmeldte klager, at der var udfaldne fuger på ejendommen. Forholdet blev besigtiget af selskabet, og allerede den 23. november 2018 meddelte selskabet tilsagn til omfugning af vest- og sydfacaderne.

Ejendommen er efterfølgende blevet besigtiget af en Ingeniør, ligesom TI har udarbejdet en rapport over forholdet.

Af disse rapporter kan det konstateres at dele af murværket ses opfugtet, og deraf misfarvet.

Årsagen vurderes at være for stor fugtpåvirkning i forbindelse med hærdningen af fugerne, og TI anbefaler at facader og gavle mod syd og vest omfuges, ligesom der omkring hjørner omfuges hen til intakte fuger. Dette er i overensstemmelse med den anerkendelse, som selskabet meddelte den 23. november 2018.

Det fastholdes, at denne udbedring er tilstrækkeligt til at imødekomme det forhold, der udgør en dækningsberettigende skade på facaderne.

I den forbindelse henledes nævnets opmærksomhed på, at forsikringen ikke dækker kosmetiske skader, hvorfor forsikringen ikke skal dække de farveforskelle, der er eller måtte konstateres på stenene eller ved fugerne.

Det er således fortsat selskabets opfattelse, at det alene er de udfaldne fuger, der opfylder Byggeskadeforsikringens definition på en dækningsberettigende Byggeskade, samt at klager ikke har dokumenteret eller antageliggjort, at der skulle være andre dækningsberettigende skade på murværket, eller at den foreslåede udbedringsmetode ikke skulle være tilstrækkeligt til udbedringen af forholdet.

I den forbindelse henledes nævnets opmærksomhed på bilag Æ, hvor TI oplyser, at misfarvningen efter deres vurdering ikke har betydning for stenenes levetid.

Det er tværtimod selskabets opfattelse, at det med rapporten fra såvel taksator, ingeniøren og fra TI, dokumenteret, at det alene er de udfaldne fuger, der er dækningsberettigende skade, samt at det kan udbedres ved den af selskabet foreslåede udbedringsmetode.

Afslutningsvis henledes nævnets opmærksomhed på, at i henhold til nævnets vedtægter bærer hver part egne omkostninger i forbindelse med sagens behandling for nævnet. Samtidig kan det konstateres, at advokatens involvering i sagen ikke har medført et andet materielt resultat for klageren. Selskabet vil således ikke kunne imødekomme et eventuelt honorarkrav fra advokatens side."

Klagerens advokat har i brev af 7/4 2021 til nævnet bl.a. bemærket:

"OM AFVISNINGSPÅSTANDEN

Som anført i klagen af 20. november 2020 til Ankenævnet for Forsikring, så er klagen alene indleveret på grund af retshjælpsforsikringsselskabets meddelelse om, at sagen skal indbringes for Ankenævnet for Forsikring. Klagesagen er således iværksat på baggrund af opfordring fra Tryg Forsikring A/S, Retshjælp. Tryg Forsikring A/S, Retshjælp, har afvist klagers anmodning om dæknings-tilsagn til isoleret bevisoptagelse efter retsplejelovens § 343 med den begrundelse, at retshjælpsforsikringen ikke dækker omkostninger til tvister, der behandles ved klagenævnet. Seneste mail fra Tryg Forsikring A/S, Retshjælp, fremlægges som **bilag 8**.

Det bemærkes, at isoleret bevisoptagelse efter retsplejelovens § 343 sædvanligvis er dækket under en eventuel retshjælpsforsikring. Retshjælpsforsikringsselskabet vil således ikke dække omkostninger til isoleret bevisoptagelse efter retsplejelovens § 343 ved de almindelige domstole, med den begrundelse, at der – på retshjælpsforsikringsselskabets opfordring – er indledt en klagenævns sag.

Klagers retsstilling er væsentligt forværret, idet klager er blevet opfordret til at indlede en klagesag ved Ankenævnet for Forsikring. Klagesagen vil formentlig tage lige så lang som en retssag. Der er hverken tidsmæssig eller omkostningsmæssig besparelse ved gennemføres af en klagesag, særligt i nærværende sag, hvor klager ikke kan opnå retshjælpsdækning til gennemførelse af syn og skøn.

Det er min vurdering, at sagen ikke er egnet til at blive behandlet ved Ankenævnet for Forsikring, idet der er tale om skader på fast ejendom, som har en kompliceret karakter. Videre bemærkes det, at der under klagenævns sagen ikke er mulighed for at afhjemle skønsmanden eller føre øvrig mundtlig bevisførelse.

Sagen vedrører ikke spørgsmålet, om der er en dækningsberettiget skade, men omfanget af den dækningsberettigede skade. Derudover vedrører sagen i særdeleshed spørgsmålet, om den af Selskabet foreslåede udbedringsmetode er tilstrækkelig.

Det fastholdes på den baggrund, at sagen bør afvises, således sagen kan behandles ved de almindelige domstole, herunder gennemførelse af syn og skøn.

NÆRMERE OM DET VIDERE FORLØB

Selskabet har i sit indlæg af 2. december 2020 anført, at '[d]en 2. november 2020 modtog ingeniøren en henvendelse fra Husejer (klager), hvori klager udtrykte utilfredshed med den truffe afgørelse (Bilag BB). Denne henvendelse ses desværre ikke besvaret inden sagen blev indbragt for nævnet', jf. side 3, 7.-8. afsnit, i Selskabets indlæg af 2. december 2020.

Denne henvendelse er efterfølgende ikke blevet besvaret på trods af talrige opfordringer hertil. Klagers utilfredshed er begrundet i den usikkerhed, der er omkring den af Selskabet foreslåede udbedringsmetode. Klager kan ikke finde en håndværker, som vil påtage sig opgaven. Hertil kommer, at klager ikke kan se, at Selskabet i deres vurdering har taget stilling til en række forhold, herunder om

1. Selskabet har taget højde for, at skaden er udvidet til at omfatte hele murværket,
2. Om den anvendte mursten er ikke egnet til pågældende eksponeringsklasse (MX3.2),

3. Om den anvendte mursten er afsyret, selvom det fremgår af databladet, at murstenen ikke må afsyres,
4. Om den anvendte mørtel er ikke egnet til den anvendte mursten,
5. Om det faktum, at der er yderligere problemer med fugt andre steder i huset,
6. Om udbedringsforslaget omfatter alene dele af murværket på trods af, at mursten og mørtel ikke er egnet samt det faktum, at hele murværket er kraftigt opfugtet og mørtlen på østfacaden er ikke med høj styrke.

Det er ikke betryggende for klager, at Selskabet ikke ønsker at svare på klagers henvendelse, eller i det mindste oplyse, hvorvidt ovenfor nævnte forhold er indgået i vurderingen af dækningsomfanget.

Henset til det lange forløb, har klager senest meddelt Selskabet, at denne er indstillet på at acceptere Selskabets foreslåede udbedringsmetode, såfremt Selskabet formelt bekræfter følgende:

1. Selskabet bekræfter, at der med den foreslåede udbedringsmetode er forholdt til den samlede reklamation (hele murværket), jf. vores brev af 31.01.2020 (sagens bilag R) og mail af 02.11.2020 (sagens bilag BB). Skaderne skal således være afhjulpet, når tiltagene i Selskabet foreslåede udbedringsmetode er udført.
2. Selskabet bekræfter, at der i relation til den samlede reklamation over skader på murværk løber en ny separat reklamationsfrist og forældelsesfrist efter forældelsesloven fra færdigmelding af udbedringsarbejderne.
3. Selskabet står for at indhente tilbud og finder håndværkere, som vil påtage sig opgaven. Min klient har forgæves forsøgt at finde nogle håndværkere – men ingen vil udføre arbejdet.

Mails fra klagers advokat til Selskabet i perioden 20. januar 2021 – 6. april 2021 fremlægges som **bilag 9**.

Dette er på ingen måde beroligende for klager. Selskabet **opfordres (opfordring 1)** til at besvare klagers henvendelse af 2. december 2020 (bilag BB) og oplyse, hvorvidt de ovenfor nævnte betingelser kan bekræftes/tiltrædes af Selskabet."

Selskabet har i brev af 23/4 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Indledningsvis skal selskabet beklage, at selskabet ikke tidligere har besvaret klagers henvendelser, der var sendt uden om nævnet.

Vedrørende afvisningspåstand

Det er selskabets opfattelse, at sagen vil kunne behandles af nævnet, samt at sagen ikke er så kompliceret, at nævnet ikke ville kunne træffe afgørelse i sagen.

Der foreligger en ingeniørrapport i sagen, ligesom der foreligger en udtalelse fra Teknologisk Institut, og selskabet finder i den forbindelse ikke, at sagen afviger fra tilsvarende tidligere byggeskade, ejerskifte eller bygningsskader.

Vedrørende det materielle

Der foreligger som nævnt en udtalelse fra Teknologisk Institut, der har foretaget undersøgelser af det anmeldte forhold, ligesom der foreligger en ingeniørrapport.

På baggrund af disse har selskabet, som nævnt i selskabets første svar anerkendt, at der skal ske omfugning af facader og gavle mod syd og vest, ligesom der omkring hjørnerne fuges hen til intakte fuger.

Teknologisk Institut har som nævnt ikke fundet, at der skulle være sket skade på murstenene, bortset fra en misfarvning, og på den baggrund må det afvises, at der er konstateret andre dækningsberettigende skader, end det, der er anerkendt.

Vedrørende de krav, som klager stiller i relation til den foreslåede udbedringsmetode, henledes nævnets opmærksomhed på, at forsikringens opgave vil være at beregne den forsikringserstatning, som det dækningsberettigende forhold medfører, samt at foretage udbetaling i takt med ubedringen.

Selskabet vil således ikke skulle foretage selve ubedringen eller iværksætte samme, ligesom selskabet ikke skal garantere for ubedringen. Dette følger bogen Dansk Forsikringsret 10. udgave v. Henning Jönsson og Lisbeth Kjærgaard side 500f, samt blandt andet af kendelsen 92480.

Selskabet har noteret sig klagers oplysninger om, at de ikke har kunnet indhente tilbud fra en murer, og selskabet er derfor indstillet på, at indhente et sådant med henblik på at beregne erstatningen."

I brev af 13/5 2021 fra klagerens advokat til nævnet hedder det bl.a.:

"Klagers opfordring fremsat i indlægget af 7. april 2021 fremstår ubesvaret. Det er fortsat uklart, hvorvidt Selskabet i deres vurdering har taget stilling til de i indlægget af 7. april 2021 opremsede forhold.

NÆRMERE OM ØSTFACADEN

Den 31. januar 2020 udvidede klager anmeldelsen af skaden til at omfatte hele murværket, idet murværket fremstod opfugtet og med fugtplamager, jf. bilag 2.

Der henvises til side 9-10 i den indhentede rapport fra Teknologisk Rapport af 24.04.2020 (bilag X), hvoraf det fremgår, at mørtlen *'er relativt let at udskære og således ikke umiddelbart med særlig høj styrke'* og *'Prøven flækkes i fugen, hvorved brud opstår primært i overgangen sten/mørtel. Der ses struktur midt i tværsnittet og lidt biologisk vækst yderst i fugen (se foto 37). Midt i mørtlen ses en bred zone som er meget svag (materiale kan kradses af relativt nemt)'*.

Hele murværket fremstår kraftigt opfugtet og mørtlen på østfacaden er ikke med høj styrke. Imidlertid fremstår det uklart, hvorvidt dette har indgået i Selskabets vurdering af dækningsomfanget.

Der henvises i den forbindelse til forsikringsbetingelsernes punkt 4.3 (bilag 1, s. 2), hvoraf det fremgår, at forsikringen også dækker fysiske forhold, som giver nærliggende risiko for byggeskade.

...

Der er en bekymring fra Klagers side. En bekymring for, at fugtproblematikken vil udvikle sig yderligere over tid. I den forbindelse oplyser Klager, at der siden udarbejdelsen af ingeniørrapporten er sket væsentlig udvikling i udtræk på både øst og nordfacaderne, og at det er sådan problemerne med fugeudfald på syd- og vestfacaderne startede. **Det bemærkes, at Klager kan konstatere,**

at fugerne på østfacaden hen over vinteren allerede er begyndt at smuldre og udvaskes. Endvidere har Klager haft kontaktet [facaderengøring] for at blive klogere på, om det kan betale sig at afrense murstenene inden en evt. omfugning. Her fik klager oplyst, at det er vigtigt at få udfældningerne fjernet, da disse forhindrer murværket i at ånde og tørre. Hvis det ikke sker, er der stor sandsynlighed for, at en omfugningen ikke holder på sigt. Klager kontaktede efterfølgende Teknologisk Institut, som oplyste, at en afrensning helt klart vil gavne optørring af murværket og dermed hærkning af de bagved uophærdede mørtelfuger.

Selskabet **opfordres (opfordring 2)** til at oplyse, hvorvidt Selskabet har vurderet, om der er en nærliggende risiko for, at der over tid vil udvikle en byggeskade, herunder også på nordfacaden, hvor der er anvendt samme mørteltype og sten, og som dermed heller ikke må antages at være af høj styrke.

NÆRMERE OM ERSTATNINGEN OG UDBEDRINGSMETODE

Klager har anført, at *'(...) forsikringens opgave vil være at beregne den forsikringserstatning, som det dækningsberettigende forhold medfører, samt at foretage udbetaling i takt med udbedringen.'*

Dette er Klager uforstående over for. Selskabet vil med andre ord ikke indestå for den af Selskabet valgte udbedringsmetode, som danner grundlaget for beregningen af forsikringserstatningen.

Klager kræver ikke, at Selskabet skal indestå for selve udførelsen, men Selskabet må da stå inde for, at den valgte udbedringsmetode er formålstjenlig. Klager er ikke interesseret i utjenlige arbejder, som ikke vil udbedre skaderne, herunder årsagen til byggeskaderne."

Selskabet har i brev af 7/6 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Indledningsvis henledes nævnets opmærksomhed for god ordens skyld på, at der var enighed mellem parterne om, at lade TI foretage en undersøgelse og komme med en vurdering af sagen.

TI anbefaler i sin rapport (bilag X), at murværket omfuges på facader/gavle med orientering mod syd og vest. På opfordring af selskabets rådgivende ingeniør har TI markeret de facader, der er tale om på en tegning.

Selskabet har anerkendt denne omfugning de pågældende steder, samt opfordret klager til at indhente tilbud på den foreslåede udbedring.

Herudover fremgår det af bilag Æ sammenholdt med rapporterne, at der ikke er skade på selve murstenene, og at misfarvningen alene har konstruktiv betydning.

Selskabet finder det ikke dokumenteret, at der skulle være nærliggende risiko for skader andre steder, end det der er anført af Teknologisk Institut.

Det er fortsat selskabets opfattelse, at vi med anerkendelsen har opfyldt de retslige forpligtigelser, der er i sagen. Klager har ikke dokumenteret, at dette ikke skulle være tilfældet.

Klager opfordres fortsat til at fremsende et tilbud på det arbejde, der er anført i rapporten fra TI."

Klagerens advokat har i brev af 18/10 2021 til nævnet bl.a. anført:

"1. PÅSTANDE

Principal: Dækningen skal omfatte fuld ommuring af hele murværket.

Subsidiært: Dækningen skal omfatte omfugning af hele murværket, herunder nødvendig afrensning og imprægnering samt Tryg Forsikring A/S' indeståelse for den valgte udbedringsmetode. Dækningen skal omfatte omkostningerne til antagelse af byggeteknisk rådgiver.

Mere subsidiært: Dækning skal også omfatte omfugning og østfacaderne og søjle i carport, herunder nødvendig afrensning og imprægnering samt Tryg Forsikringsselskab A/S' indeståelse for den valgte udbedringsmetode. Dækningen skal omfatte omkostningerne til antagelse af byggeteknisk rådgiver.

2. HÆNDELSESFORLØBET

...

Selskabet har alene bestilt Teknologisk Institut til at undersøge mørtelfugerne – og ikke stenene – nærmere. Af den grund er den af Selskabet foreslåede udbedringsmetode alene begrænset til fugerne (på enkelte facader). En omfugning vil ikke ændre ved, at den anvendte mursten er uegnet til byggeriet. Der henvises i den forbindelse til vurderingen i rapporten fra Teknologisk Institut (bilag 4, s. 14, afsnit 1-6). Særligt skal følgende fremhæves:

'Murværket vurderes til at tilhøre eksponeringsklasse MX 3.2. I Murerhåndbogen 2011 fremgår det af mørtelskemaet på side 19, at der minimum anbefales normmørtlen KC 35/65/650 i denne eksponeringsklasse. Den kemiske analyse af den anvendte mørtel viser, at denne har en sammensætning som svarer til en normmørtel KC 60/40/850, som har et lavere cementindhold.

Den relativt svage mørtel vurderes at være en medvirkende årsag til skadesudviklingen, da andelen af kalk som bindemiddel er relativt højt og cementindholdet lavt. Dette medfører en lavere mørtelstyrke.

De dannede strukturer i mørtlen viser, at murværket i en længere periode har haft et højt indhold af uhærdnet kalk, samtidig med at der har været et højt vandindhold i teglmaterialet. Dette vand har haft en høj pH-værdi, idet det er i forbindelse med det ligeledes basiske vand i mørtlen. I basisk miljø med højt pH øges opløseligheden af teglmaterialets kemiske bestanddele.

Opløste kemiske bestanddele vil fælde ud ved vandets fordampningsfront, som her er helt ude i synsfladen. Dette er formentlig årsagen til de stedvist kraftige mørke og hvide misfarvninger.

Oplysningerne om, at misfarvningerne af murværket er accelereret inden for de seneste 2 år, kan være sammenhængende med den langvarige tørkeperiode i sommeren 2018. I denne periode kan der være foregået en ekstraordinær fordampning fra murværket. Det er sandsynligt, at dette har medført færdighærdning af en stor del af den uhærdnede kalk i mørtlen og har accelereret udfældninger af kemiske forbindelser i synsfladen.

I relation til ovenstående vurdering af den aktuelle eksponeringsklasse (MX3.2) bemærkes det, at den anvendte sten ikke er deklareret til anvendelse i denne klasse, men 'kun' i eksponeringsklasserne MX3.1 og MX4. Der er således tale om, at den anvendte sten ikke er vurderet velegnet til anvendelse i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning.' [Min fremhævnings].

Tillige fremgår det af rapporten fra Teknologisk Institut (bilag 4), at 'Murværket er ret kraftigt opfugtet – særligt teglstenene. Dette tyder på, at murværket optager mere nedbør end der kan nå at undvige ved fordampning', jf. rapporten (bilag 4), s. 5, afsnit 7.

Dette gør sig gældende for både øst-, syd-, og vestfacaden, jf. rapporten s. 5 (facade mod øst), s. 6 (facade mod syd), og s. 7 (facade mod vest).

Særligt henvises der til side 9-10 i den indhentede rapport fra Teknologisk Institut af 24.04.2020 (bilag 4), hvoraf det fremgår, at mørtlen '(...) er relativt let at udskære og således ikke umiddelbart med særlig høj styrke' og 'Prøven flækkes i fugen, hvorved brud opstår primært i overgangen sten/mørtel. Der ses struktur midt i tværsnittet og lidt biologisk vækst yderst i fugen (se foto 37). Midt i mørtlen ses en bred zone som er meget svag (materiale kan kradses af relativt nemt)'.

...

2.2. Særligt om østfacaden

Som nævnt ovenfor udvidede [klageren] anmeldelsen af skaden til at omfatte hele murværket den 31. januar 2020, jf. bilag 2, idet murværket fremstod opfugtet og med fugtplamager.

Der henvises til side 9 i den indhentede rapport fra Teknologisk Institut af 24.04.2020 (bilag 4), hvoraf det fremgår, at mørtlen

'Ved udtagningen bemærkes følgende:

- Det støver næsten ikke ved udskæring. Mørtel virker meget fugtig.
- Mørtlen er relativt let at udskære og virker således ikke med særlig høj styrke.
- Isolering (glasuld 190 mm) er lidt fugtig i overfladen mod formuren.', jf. rapporten (bilag 4), s. 9, afsnit 1.

Den makroskopisk karakterisering af prøven fra østfacaden er:

'Prøven virker fugtig. Tegloverfladen er relativ mørk med stedvis lyst/hvidt skær (se foto 33). Fugeoverfladen er relativ intakt med lidt forvitring nederst i fugen. Enkelte sandkorn kan fjernes ved berøring.

Prøven flækkes i fugen, hvorved brud opstår primært i mørtlen, men også lidt i overgangen mellem underkanten af øverste sten og mørtel (se foto 34 og 35). Der ses lidt biologisk vækst yderst i fugen i skillefladen. Der er ikke egentlig struktur i mørtlen (...)', jf. rapporten (bilag 4), s. 9, nederst.

Hele murværket fremstår kraftigt opfugtet og mørtlen på østfacaden er ikke med høj styrke. Imidlertid fremstår det uklart, hvorvidt dette har indgået i Selskabets vurdering af dækningsomfanget.

Der henvises i den forbindelse til forsikringsbetingelsernes punkt 4.3 (bilag 1, s. 2), hvoraf det fremgår, at forsikringen også dækker fysiske forhold, som giver nærliggende risiko for byggeskade.

...

Som **bilag 11** fremlægges billeder taget den 19. september 2021. Det fremgår af billederne på øst-facaden, at fugerne er forvitret, jf. bilag 11, foto 1-6. Bilag 11 viser også afskalninger af og belægninger på murstenene på de øvrige facader.

Derudover viser bilag 11, at murstenene er beskadiget i form af udtrækninger og afskalninger.

Saltene vil være med til at nedbryde murværket, fordi de under viser fugtprocenter krystalliserer, hvorved de vokser, og under andre fugtforhold afkrystalliserer, hvorved de svinder igen, hvad der lige så stille 'sprænger' og pulveriserer mursten, mørtelpuds og natursten.

Det er vanskeligt at fjerne/udtrække salte effektivt fra murværk. Både saltene og problemerne vil derfor næsten altid blive ved med at være der.

2.3. Sagkyndig notat

Som **bilag 12** fremlægges sagkyndigt notat af 2. september 2021 udarbejdet af mangeårig skønsmand og muremester [klagerens byggesagkyndige].

[Klagerens byggesagkyndige] har udarbejdet notatet af 2. september 2021 og kommenteret på rapporten fra Teknologisk Institut (bilag 4). Det fremgår af rapporten fra Teknologisk Institut (bilag 4, s. 13, afsnit 1-6), at den anvendte mursten ikke er deklareret til eksponeringsklassen. Dette bekræftes også af [klagerens byggesagkyndige], jf. bilag 12, s. 2-3.

Tillige understøttes Teknologisk Instituts udtalelse om den svage mørtel, jf. bilag 4, s. 13, afsnit 2, af [klagerens byggesagkyndige], jf. bilag 12, s. 1. [Klagerens byggesagkyndige] har udtalt følgende:

'Den anvendte mørtel:

Som det fremgår af rapport fra TI viser den kemiske analyse af den anvendte mørtel, at denne har en sammensætning som svarer til en normmørtel KC 60/40/850. Murværket vurderes til at tilhøre eksponeringsklasse MX 3.2. I Murerhåndbogen 2011 fremgår det af mørtelskemaet på side 19, at der minimum anbefales normmørtlen KC 35/65/650 i denne eksponeringsklasse.

Den anvendte mørtel har ikke den sammensætning som der burde være, men det kan samtidig konstateres, at selvom der var blandet en KC 50/50/700 ville denne mørtel ikke leve op til funktionskravene i eksponeringsklasse MX 3.2.'

Weber har tillige udtalt, at det ikke anbefales, at den anvendte mørtel anvendes. Der henvises til e-mail af 9. juli 2020 fra Weber (bilag BB):

'... Weber anbefaler ikke KC 50/50/700 til opmuring af denne teglsten. Vi anbefaler derimod vores FMS HM (ufarvet eller indfarvet) da teglstenen har et højt minutsug. Derudover taler placeringen og hustypen for at man benytter et stærkere produkt. Du kan finde flere oplysninger her:'

I det hele konkluderer byggesagkyndig [klagerens byggesagkyndige], at murværket ikke fremstår teknisk korrekt, jf. bilag 12, s. 4:

'Det leverede murværk fremstår hverken teknisk eller visuelt som forventeligt og det må i denne forbindelse være afgørende, at det kan dokumenteres at en afrensning vil give det ønskede resultat samt at denne kombineret med at 20mm inde stadig er anvendt en svag mørtel ikke fremad-

rettet vil give problemer med udfaldene fuger og misfarvning af mursten. Alternativet til dette er en total ommuring, da den leverede mursten ikke produceres mere.'

[Klagerens byggesagkyndige] har ved udarbejdelse af notatet konstateret, at det udførte murværk ikke lever op til de krav, der stilles, idet den anvendte mørtel ikke har den sammensætning, som der burde være. Tillige har [klagerens byggesagkyndige] konstateret, at den anvendte sten ikke er egnet til konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning, samt at det leverede murværk, hverken fremstår teknisk eller visuelt som forventeligt.

2.4. Nærmere om afrensning

Endvidere har [klageren] 6. maj 2021 været i telefonisk kontakt med [facaderengøring] for at blive klogere på, om det kan betale sig at afrense murstenene inden en evt. omfugning. Det blev oplyst over for [klageren] og ..., at det er vigtigt at få udfældningerne fjernet, da disse forhindrer murværket i at ånde og tørre. Hvis det ikke sker, er der stor sandsynlighed for, at en omfugningen ikke holder på sigt.

[Klageren] kontaktede efterfølgende Teknologisk Institut, som oplyste, at en afrensning helt klart vil gavne optørring af murværket og dermed hærkning af de bagved uophærdede mørtelfuger.

Afrensning er en nødvendighed i forbindelse med omfugning, idet et uafrenset murværk blot vil medføre, at fugerne vil falde ud igen, da murværket ikke vil kunne ånde på grund af belægningerne, jf. e-mail af 24. september 2021 fra [facaderengøring], der fremlægges som **bilag 13**. Hverken [facaderengøring] og Teknologisk Institut kan udelukke, at der ikke vil komme udtræk på murværket afrensning, når fugerne skal hærde op efter udkradsning.

Dette understøttes tillige af, at ... fra Teknologisk Institut har oplyst telefonisk, at afrensning vil være gavnlig i forhold til murværkets åndbarhed. Telefonnotat af 6. maj 2021 fremlægges som **bilag 14**.

Det er dog problematisk, at [klageren] af flere afrensningsfirmaer er blevet oplyst, at det er nødvendigt af afrense murværket. Hertil kommer, at [klageren] er blevet oplyst, at hvis der ikke sker ommuring med egnet mørtel og egnet sten, vil en nødvendig mekanisk afrensning af murværk medføre yderligere svækkelse af stenene, som i forvejen har syreskader ikke er godkendt til byggeriet, jf. bilag 4 og 12.

Afrensningsfirmaerne anbefaler endvidere, at murværket efterfølgende imprægneres, men med dette følger også risiko for senere afskalninger af mørtel og sten, hvis der 'går hul' på imprægneringen. Ingen af de afrensningsfirmaer [klageren] har talt med, har kendskab til, hvordan murværket vil fremstå om 10 år. Én enkelt, som udfører afrensning og imprægnering, har ganske enkelt rådet [klageren] til at få afrenset og omfugtet og derefter sætte huset til salg hurtigst muligt, da problemerne blot vil fortsætte.

Usikkerheden omkring den af Tryg Forsikring A/S' foreslåede udbedringsmetode understøttes da også af, at igen af de sagkyndige og håndværkere, som [klageren] har talt med, kan komme med en sikker løsning. Dette skal også sammenholdes med, at det ikke har været muligt at finde en håndværker, som vil påtage sig opgaven.

3. OPSUMMERENDE / ANBRINGENDER

Det bestrides, at den af Selskabet foreslåede udbedringsmetode er formålstjenlig. Tillige bestrides det, at den foreslåede udbedringsmetode vil løse problemet.

Det gøres gældende, at den anvendte mørtel ikke er egnet/er for svag til den anvendte mursten, jf. rapporten fra Teknologisk Institut (bilag 4). Dette bekræftes også af [klagerens byggesagkyndige], jf. sagens bilag 12, samt af mail fra Weber af 9. juli 2020 (bilag BB).

Det gøres gældende at den anvendte mursten ikke er egnet til byggeriet, jf. rapport fra Teknologisk Institut (bilag 4) s. 13, afsnit 1-6, samt notat fra [klagerens byggesagkyndige] (bilag 12).

Det gøres gældende, at hvis der ikke sker ommuring med egnet sten og egnet mørtel, er årsagen til skaderne ikke udbedret. Der er nærliggende risiko for byggeskade, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 4.3 (bilag 1, s. 2), idet den bagvedliggende mørtel stadig ikke er stærk, og idet murstenene på nuværende tidspunkt er medtagede som følge af udtræk og afskalninger. Hertil kommer, at den anvendte sten ikke er egnet til den pågældende eksponeringsklasse.

Selskabet har alene bestilt Teknologisk Institut til at undersøge mørtelfugerne – og ikke stenene – nærmere. Af den grund er den af Selskabet foreslåede udbedringsmetode alene begrænset til fugerne (på enkelte facader). En omfugning vil ikke ændre ved, at den anvendte mursten er uegnet til byggeriet.

Ovenstående skal også sammenholdes med, at murværket ikke fremstår teknisk korrekt, jf. notat af [klagerens byggesagkyndige] (bilag 12). I forlængelse heraf skal det understreges, at Selskabet ved vurderingen af, om der foreligger en byggeskade, skal lægge vægt på, om forholdet er udført fagmæssigt korrekt, jf. forsikringsbetingelserne punkt 4.6 (bilag 1, s. 2). Det gøres gældende, at byggeriet ikke er udført fagmæssigt korrekt.

Det gøres gældende, at en omfugning ikke vil ændre ved, at murstenene er uegnet til byggeriet.

Af bilag 11 ses det, at selv under den overdækkede terrasse og under overdækning i carporten, der ikke udsættes for direkte vand overhovedet, smuldrer fugerne, jf. foto 14 og 18, fremlagt som bilag 12. Klager oplyser, at mørtlen under den overdækkede terrasse, foto 14, og ved hoveddøren i carporten, foto 18 og, visse steder smuldrer af ved den mindste berøring, og at mørtlen på østfacaden smuldrer flere steder, når en finger køres hen over, ligesom der også her sker 'udvaskning' af fugerne, nøjagtigt som det er sket på syd- og vestfacaderne.

Det gøres gældende, at dækningsomfanget skal dække hele murværket, idet østfacaden såvel som nordfacaden er beskadiget. Selskabet kan således ikke begrænse dækningsomfanget til to af facaderne.

Det gøres gældende, at dækningen skal omfatte omkostningerne til antagelse af byggeteknisk rådgiver, som kan sikre, at udbedringen udføres korrekt. Omfanget af udbedringen fordrer antagelse af en byggeteknisk rådgiver, som kan sørge for den nødvendige fagtilsyn.

På baggrund af ovenstående påstås, at dækningen skal omfatte ommuring af hele murværket. Subsidiært skal dækningen omfatte omfugning og afrensning og eventuel imprægnering af hele murværket samt Tryg Forsikring A/S' indeståelse for den valgte udbedringsmetode, herunder ny reklamationsfrist og forældelsesperiode. Mere subsidiært skal dækningen også omfatte omfug-

Ankenævnet for Forsikring

13.

96113

ning og afrensning og eventuel imprægnering af østfacaderne og søjle i carport samt Tryg Forsikringsselskab A/S' indeståelse for den valgte udbedringsmetode, herunder ny reklamationsfrist og forældelsesperiode."

Selskabet har i brev af 25/10 2021 til nævnet bl.a. bemærket:

"Indledningsvis henledes nævnets opmærksomhed på, at indhentelsen af rapporten fra Teknologisk Institut skete efter aftale med klager advokat. Som det fremgår af bilag T og U var murstenene en del af det, der skulle undersøges. Ligeledes skulle TI fremkomme med et udbedringsforslag.

TI fandt, uagtet udtalelsen om murstenene side 13 6. afsnit

'I relation til ovenstående vurdering af den aktuelle eksponeringsklasse (MX3.2) bemærkes det, at den anvendte sten ikke er deklareret til anvendelse i denne klasse, men 'kun' i eksponeringsklasserne MX3.1 og MX4. Der er således tale om, at den anvendte sten ikke er vurderet velegnet til anvendelse i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning.'

Ikke, at der var behov for en total ommuring af ejendommen.

Forholdet kan i henhold til TI udtalelsen udbedres ved en omfugning af gavle med orientering mod syd og vest.

Det nu fremlagte bilag 12 må betragtes som et ensidigt indhentet dokument. Imidlertid kan det af samme bilag konstateres, at klagers rådgiver er enig i udbedringsforslaget fra TI; men er samtidig af den opfattelse, at murværket visuelt ikke vil fremstå som forventet.

Kravet om en total ommuring af ejendommen er således begrundet i det visuelle indtryk af ejendommen, eller med andre ord et kosmetisk forhold. Byggeskadeforsikringen dækker ikke kosmetiske skader.

Herudover er det selskabets opfattelse, at den manglende udbedring efter anvisningerne fra TI, der er udarbejdet den 27. april 2020, kan være medvirkende til en yderligere udvikling af skader på ejendommen. Det er selskabets opfattelse, at denne manglende udbedring ikke kan klandres selskabets behandling af sagen."

Klagerens advokat har i brev af 17/11 2021 til nævnet bl.a. bemærket:

"Selskabet anfører, at *'indhentelsen af rapporten fra Teknologisk Institut skete efter aftale med [klagerens] advokat.'*

Dette er ikke korrekt. [Klagerens] advokat anmodede ved mail af 12. februar 2020 (bilag T) Selskabet om at bekræfte, at undersøgelserne hos Teknologisk Institut også omfattede murstenene: *'I bedes bekræfte, om undersøgelser foretaget af Teknologisk Institut også vil omfatte en undersøgelse af murstenene. Jeg henviser i den forbindelse til vores brev af 31. januar 2020, som tillige var en udvidelse af anmeldelsen. Udviklingen af skaderne omhandler netop hele murværket – både fuger og mursten.'*

Dette afslog Selskabet imidlertid mail af 17. februar 2021 (bilag U): *'Vi skal herved bekræfte, at undersøgelsen foretaget af Teknologisk Institut vil omfatte undersøgelse af nedbrydning af fugerne. Undersøgelsen vil ikke omfatte misfarvning af mursten/murværk, idet at dette forhold er afvist som dækningsberettiget over forsikringen.'*

[Klagerens] advokat tog derfor ved mail af 19. februar 2021 forbehold for udmeldelse af syn og skøn i sagen: *'For god ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at vi er bekymret for, at den anvendte mørtel er uegnet og årsagen til opfugtning. Hertil kommer spørgsmålet, om den bagvedliggende mørtel tillige er fugtig, hvorfor en udkradsning samt omfugning ikke vil løse problemet. Henset til, at vi i vores brev af 31. januar 2020 har udvidet anmeldelsen til at omfatte hele murværket (herunder eventuelle skader på mursten), skal jeg på vegne af mine klienter forbeholde retten til at udmelde syn og skøn i sagen. Vi skal bemærke, at misfarvning og udtræk imidlertid indikerer, at murstenen påvirkes af opfugtningen, og det er usikkert om murstenene har pådraget sig skade af mere væsentlig betydning, herunder om murstenene er opfugtet, har mindre styrke eller mindre vedhæftningsevne. Derudover kan der stilles spørgsmålstejn til, om sammenspillet mellem mørtelvalg og den bestemte type af mursten spiller en rolle i forhold til opfugtningsproblemet.'*

Endvidere anfører Selskabet i indlægget af 25. oktober 2021, at *'TI fandt, uagtet udtalelsen om murstenene side 13 6. afsnit: 'I relation til ovenstående vurdering af den aktuelle eksponeringsklasse (MX3.2) bemærkes det, at den anvendte sten ikke er deklareret til anvendelse i denne klasse, men 'kun' i eksponerings-klasserne MX3.1 og MX4. Der er således tale om, at den anvendte sten ikke er vurderet velegnet til anvendelse i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning.' – Ikke, at der var behov for en total ommuring af ejendommen. Forholdet kan i henhold til TI udtalelsen udbedres ved en omfugning af gavle med orientering mod syd og vest.'*

Dette er ikke korrekt, idet Selskabet udtrykkeligt har anmodet Teknologisk Institut om, kun at undersøge mørtelfugerne og ikke murstenene, hvilket fremgår af:

1. Ingeniørens mail af 17.02.2020 til Teknologisk Institut (bilag V): *'Selskabet vil gerne have iværksat undersøgelse udført af Teknologisk Institut omhandlende nødvendig udbedring på murværk huset rundt. TI skal ikke tage stilling til om misfarvninger kan renses væk. TI skal alene tage stilling til hvor det er nødvendigt at foretage reparation af fugerne og metoden, således at udvaskning af fugerne elimineres.'*

2. Rapporten fra Teknologisk Institut (bilag 4), side 35: *'Ifølge aftale med rekvirenten havde undersøgelsen følgende formål:*

- *At undersøge facademurværket vedr. fugeforvitring*
- *At vurdere årsag til forvitrede mørtelfuger*
- *At fremsætte udbedringsforslag.'*

Dermed omfatter udbedringsforslaget i rapporten fra Teknologisk Institut naturligvis alene forslag til udbedring af udvaskning af mørtelfugerne, som er blevet undersøgt. Teknologisk Institut har på baggrund af Databladet fra Egersund konstateret, at den anvendte sten ikke er deklaret/egnet til byggeriet, og Teknologisk Institut har således ikke undersøgt og taget stilling til konsekvenserne af, (i) at den anvendte sten ikke er deklaret/egnet til byggeriet, (ii) samspillet mellem den anvendte sten og mørtelen samt (iii) murværkets tekniske udførelse som helhed, idet Teknologisk Institut

udtrykkeligt alene er bestilt til at undersøge og fremsætte udbedringsforslag til de forvitrede mørtelfuger.

Det er Selskabet, der har rekvireret rapporten fra Teknologisk Institut, og det nøjagtige opdrag fra Selskabet, er [klageren] ikke nærmere bekendt med. Det er således ukorrekt, at bestillingen af rapporten, herunder opdraget, er sket efter aftale med [klageren]. [Klageren] har ikke haft nogen indflydelse på, hvad der var genstand for Teknologisk Instituts undersøgelser samt afgrænsningen heraf.

Selskabet anfører endvidere, at: *'Det nu fremlagte bilag 12 må betragtes som et ensidigt indhentet dokument.'*

Hertil bemærkes, at [klagerens byggesagkyndige] på baggrund af rapporten fra Teknologisk Institut bekræfter og dokumenterer de fakta, som Teknologisk Institut allerede har fastslået i rapporten, nemlig:

1. At den anvendte mørtel ikke opfylder funktionskravene i eksponeringsklasse MX 3.2.:

'I Murerhåndbogen 2011 fremgår det af mørtelskemaet på side 19, at der minimum anbefales normmørtlen KC 35/65/650 i denne eksponerings-klasse. Den anvendte mørtel har ikke den sammensætning som der burde være, men det kan samtidig konstateres, at selvom der var blandet en KC 50/50/700 ville denne mørtel ikke leve op til funktionskravene i eksponeringsklasse MX 3.2.'

2. At den anvendte sten ikke er godkendt/egnet til byggeriet grundet den aktuelle eksponeringsklasse MX3.2:

'Det fremgår ligeledes at den anvendte sten ikke er deklareret til anvendelse i eksponeringsklasse MX 3.2, men i eksponeringsklasserne MX3.1 og MX4. Der er således tale om, at den anvendte sten ikke er egnet til anvendelse i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning.'

3. At der er konstateret afsyringsskader i den udarbejdet rapport.

Selskabet anfører endvidere: *'Imidlertid kan det af samme bilag konstateres, at klagers rådgiver er enig i udbedringsforslaget fra TI; men er samtidig af den opfattelse at murværket visuelt ikke vil fremstå som forventet. Byggeskadeforsikringen dækker ikke kosmetiske skader.'*

Dette er ikke korrekt, idet [klagerens byggesagkyndige] konkluderer i bilag 12, at det leverede murværk ikke fremstår teknisk og visuelt som forventelig samt, at hans enighed om fremgangsmåden kræver dokumentation af, at en afrensning vil give det ønskede resultat samt, at denne, kombineret med at der 20 mm inde stadig er anvendt en svag mørtel, ikke fremadrettet vil give problemer med udfaldene fuger og misfarvning af murstenene.

Det er heller ikke korrekt, når Selskabet anfører: *'Kravet om en total ommuring af ejendommen er således begrundet i det visuelle indtryk af ejendommen, eller med andre ord et kosmetisk forhold.'* Det fastholdes, at murværket ikke fremstår teknisk korrekt, idet selve murstenene ikke er deklareret til byggeriet, at murværket er afsyret, selvom dette ifølge datablad fra Egernsund (bilag BB) ikke er tilladt, at den anvendte mørtel ikke er stærk nok til den anvendte sten og til husets eksponeringsklasse samt det faktum, at huset nu i 10 år har stået fuldstændig opfugtet og med delvist uafhærdede mørtelfuger, idet der er anvendt en mursten med et for højt minutsug i forhold til eksponeringsklassen, hvilket allerede er dokumenteret, jf. nedenfor.

DOKUMENTATION AF, AT DEN ANVENTE STEN IKKE ER GODKENDT TIL BYGGERIET

At murstenen ikke er egnet til byggeriet, er dokumenteret/anført i rapporten fra Teknologisk Institut, side 13 (bilag 4):

'I relation til ovenstående vurdering af den aktuelle eksponeringsklasse (MX3.2) bemærkes det, at den anvendte sten ikke er deklareret til anvendelse i denne klasse, men 'kun' i eksponeringsklasserne MX3.1 og MX4. Der er således tale om, at den anvendte sten ikke er vurderet velegnet til anvendelse i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning.'

Dette dokumenteres også af [klagerens byggesagkyndige] i bilag 12.

DOKUMENTATION AF, AT MURVÆRKET HAR SYRESKADER

Hertil kommer, at Teknologisk Institut i rapporten, side 6 (bilag 4), har konstateret, at der er tegn på afsyring af murværket, selvom disse ifølge databladet fra Egersund Tegl (bilag BB) ikke må afsyres. Det er dokumenteret, at der er indkøbt 40 liter murersyre (bilag BB).

DOKUMENTATION AF, AT DEN ANVENDTE MØRTEL IKKE ER STÆRK NOK

Ligeledes er det dokumenteret, at den anvendte mørtel ikke er godkendt til den anvendte mursten, idet der er fremlagt faktura på levering af DG bakkemørtel KC 50/50/700 (bilag BB). Endvidere er der fremlagt mail (bilag BB) hvor mørtelleverandør Weber oplyser, at:

'Weber anbefaler ikke KC 50/50/700 til opmuring af denne teglsten. Vi anbefaler der imod vores FM5 HM (ufarvet eller indfarvet) da teglstenen har et højt minutsug. Derudover taler placeringen og hustypen for at man benytter et stærkere produkt.'

Videre er det i rapporten fra Teknologisk Institut, side 13 (bilag 4) anført, at:

'Murværket vurderes til at tilhøre eksponeringsklasse MX 3.2. I Murerhåndbogen 2011 fremgår det af mørtelskemaet på side 19, at der minimum anbefales normmørtlen KC 35/65/650 i denne eksponeringsklasse. Den kemiske analyse af den anvendte mørtel viser, at denne har en sammensætning som svarer til en normmørtel KC 60/40/850, som har et lavere cementindhold.'

Endelig har [klagerens byggesagkyndige] i bilag 12 dokumenteret, at den anvendte mørtel ikke opfylder funktionskravene i eksponeringsklasse MX 3.2:

'I Murerhåndbogen 2011 fremgår det af mørtelskemaet på side 19, at der minimum anbefales normmørtlen KC 35/65/650 i denne eksponeringsklasse. Den anvendte mørtel har ikke den sammensætning som der burde være, men det kan samtidig konstateres, at selvom der var blandet en KC 50/50/700 ville denne mørtel ikke leve op til funktionskravene i eksponeringsklasse MX 3.2.'

DOKUMENTATION AF, AT MURVÆRKET ER KRAFTIGT OPFUGTET

Der er ved datablad fra Egersund Tegl (bilag 5) dokumenteret følgende:

<i>'Minutsugning middelværdi</i>	<i>2 kg/m²</i>
<i>Tolerance minutsug</i>	<i>0.5 kg/m²</i>
<i>Vandoptagelse middelværdi</i>	<i>Max. 17 %'</i>

Endvidere fremgår det af rapporten fra Teknologisk Institut, side 5-7 (bilag 4) at facaderne mod øst, syd og vest er kraftigt opfugtede, og at murværket optager mere nedbør, end der kan nå at undvige ved fordampning.

Endelig anfører Selskabet i Selskabets indlæg af 25.10.2021, at: *'Det er selskabets opfattelse, at den manglende udbedring efter anvisningerne fra TI, der er udarbejdet den 27. april 2020, kan være medvirkende til yderligere udvikling af skader på ejendommen.'*

Dette giver ingen mening, idet Selskabet slet ikke givet tilsagn om omfugning af østfacaderne, hvor skadesudviklingen for alvor har taget fart siden Selskabets seneste besigtigelse, hvilket [klageren] forgæves har forsøgt at få Selskabet til at forholde sig til.

For så vidt angår syd- og vestfacaderne, som Selskabet har givet tilsagn om omfugning af, har det vist sig ikke at være muligt at finde en murer, der vil udføre arbejdet, og [klageren] har derfor været afskåret fra at kunne indhente tilbud på udbedring af skaderne. End ikke Selskabet vil stå for indhentelse af tilbud og indestå for udbedringen, selvom [klageren] – blot for at komme videre i sagen – har tilbudt Selskabet dette.

Det er vores klare opfattelse, at Selskabet ikke har ønsket forholde sig til sagens fakta, hverken i forhold til, at skaden er udvidet til at dække hele murværket, eller til rapporten fra Teknologisk Institut i forhold til konstateringen af, at den anvendte sten ikke er deklareret til byggeriet samt, at den anvendte mørtel er for svag, både i forhold til den anvendte sten og i forhold til byggeriets eksponeringsklasse. Selskabet har alene forholdt sig til, hvordan selve mørtelfugerne kan udbedres, uden hensyntagen til, at der under sagen er fremkommet oplysninger om, at grunden til fugeskadene er langt mere omfattende end først antaget, idet murværket ikke er udført teknisk korrekt, da det er konstateret, at der er anvendt både en sten og en mørtel, der ikke er egnet til byggeriet. Dette medfører en væsentlig forringelse af murværkets levetid og giver nærliggende risiko for, at der sker ny byggeskade, hvis der alene sker omfugning."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. I selskabets taksatorrapport af 6/11 2018 hedder det bl.a.:

"Anmeldelse

Der er anmeldt fugeskader på vest- og sydfacader.

Huset/historik

HE fortæller, at huset er opmuret i september 2011 og at det var i en våd periode.

DMI's vejarkiv for [området] fortæller, at den normale nedbørsmængde for måneden er 86mm og i denne måned er der kommet 136mm regn. Primært fra den 4. til den 26. september, så der er kommet jævnt meget vand i denne måned.

Mureren

HE fortæller, at huset blev opmuret af en murer fra ..., altså en underentreprenør som kan have et aktivt CPR-nummer fra opførelsen. De murere jeg kan finde fra ..., er opstartet før 2008.

Besigtigelsen

Ved besigtigelsen kiggede vi først på husets nord og østfacade (se billede 9798). På nordfacaden ses der ingen former for fugeudfald, det gælder både husets og carportens murværk. På østfacaden ses der enkelte fugeskader (se billede 9776), men generelt er facaden intakt.

På sydgavlen (se billede 9781) og murhjørnet mellem de 2 vinduer (se billede 9796) og mursøjlen længst til venstre på billedet, ses der fugeskader/krakeleringer i overfladen (se billederne 9777-9780).

På sydfacaden (se billede 9794), frem til vinduet under overdækningen, ses det samme billede med fugeskader/krakeleringer.

Vestgavlen og vestfacaden (se billede 9797), har de samme udfordringer som ovenstående facader.

Fugeskaderne ses både i leje- og studsfugerne, ikke over det hele, men jævnt fordelt på facaderne og ikke noget specielt mønster. Nogle gange ses der forskel på kvaliteten over og under stilladshøjde, hvor murværket ikke er opmuret de samme dage og derfor ikke nødvendigvis under de samme vejrforhold. Der ses salpeterudslag på facaderne.

HE fortæller, at de har fejlet sand/fugerester væk fra fliserne, efter de sidste vintre.

Vurdering:

Der er ikke tale om de traditionelle skader i forbindelse med opmuring i en tør periode eller i forbindelse med frostvejr, hvor mørtelen i begge situationer risikerer, at blive svag på grund af manglende afhærdning. Afhærdningen stopper ved for tør mørtel og det samme ved frossent mørtel og starter ikke op igen.

Det er min vurdering, at der kan være tale om opmuring i en våd periode, hvor afdækningen af murværket har været mangelfuldt.

Verdenshjørnerne syd og vest er erfaringsmæssigt hårde ved murværk, da efteråret og vinterens blæst og regn oftest kommer fra disse verdenshjørner. Det er min vurdering, at mørtelen er svagere på grund af opmuring i en relativt våd periode, hvilket har svækket fugernes styrke og dermed kommer fugeskaderne i overfladen.

Det er min vurdering, at fugeskaderne er så omfattende og jævnt over de benævnte facadeudsnit, at en total omfugning af vest- og sydvægge er nødvendig, excl. ikke skadet murværk under overdækningen.

Udbedringspris ca. 65-70.000kr + moms."

Selskabet har i brev af 23/11 2018 til klageren bl.a. anført:

"En omfugning af vest- og sydvægge – minus ikke skadet murværk under overdækningen, er derfor dækket af forsikringen. Vi skal bede jer indhente mindst to tilbud fra murerfirmaer på udbedring af ovenstående forhold."

Ankenævnet for Forsikring

19.

96113

Klageren har i mail af 15/4 2019 til selskabet bl.a. bemærket:

"Vi har nu haft 2 murere ude for at afgive tilbud på omfugning. Murerne har dog været tvivlende overfor, hvorvidt omfugning af de beskadigede fuger vil løse problemet.

Hen over vinteren er der nemlig kommet yderligere udtrækninger i murværket, og flere steder er der kommet nye løbestriber fra mørtlen.

Vi har senest været i dialog med murer ... Det er hans faglige vurdering, at der bør ske yderligere undersøgelse og analyse af fugerne, idet han er bange for, at mørtlen ikke er hærdet ordentlig op."

I mail af 5/8 2019 fra klageren til selskabet hedder det bl.a.:

"Men mureren, ..., som vi gerne vil have til at udbedre skaden, vil ikke påtage sig ansvaret for en omfugning uden yderligere analyse af fugerne. Grunden hertil er, at han har observeret, at facaderne stadig ændrer sig, og han synes, at det virker mistænkeligt, at der bliver ved med at komme nye udtrækninger og løbestriber i murværket. Dette kan indikere, at fugerne ikke er hærdet ordentlig op længere inde. Det er derfor stadig hans faglige vurdering, at det skal undersøges ordentligt, om fugerne er stærke nok længere inde, for hvis det ikke er tilfældet, vil en omfugning ikke kunne holde i længden. Det vil han naturligvis ikke stå inde for.

Endvidere undrer [murer] sig over, at I i mailen af 20. maj anbefaler, at man udkradser i 2x fugehøjde i dybden 23-25 mm, hvis det kun skulle være det yderste af fugen, der fejler noget. Hans faglige viden siger, at det ikke hjælper at lave dybere udkradsning, da man så vil få sværere ved at komprimere den nye fuge ordentligt.

...

Uden selv at have større viden om murværk kan vi se, at vores facader, på nær nordfacaden, ser betydeligt mere medtagne ud, end de andre omkringliggende huse i kvarteret, som er 3-5 år ældre end vores. Det er jo ikke kun fugerne, der falder ud mod syd og vest. Murstenene har her også forandret sig voldsomt med kraftige udtræk, skjolder og en gusten farve. Murværket ser langt fra sundt ud.

...

Jeg kan oplyse, vi også har haft 2 andre murere ude at se på skaden, og deres meldinger har også være ret nedslående i forhold til udbedring, især når vi har talt om den kosmetiske del af problemet. Den ene murer foreslog os en ommuring. Og som jeres taksator selv sagde, så er vi jo nok 'gift med' udtræk og skolder på stenene, selvom der sker omfugning. Jeg vedhæfter et foto, som viser et eksempel på nyt udtræk på søjle ved terrassen. Dette udtræk er dukket op henover vinteren – altså efter besigtigelsen."

Af ingeniørrapport af 1/9 2019 rekvireret af selskabet fremgår bl.a.:

"Info i sagen

D. 29/8-2019 har jeg besigtiget forholdene omkring fugeskader på vest- og syd facader sammen med [klagerens murer].

Ved besigtigelse

Ved besigtigelsen kunne det konstateres at murværket fremstår skjoldet og meget uens, og at fugerne er let porøse.

Min vurdering

Min umiddelbare vurdering er, at den mursten der er benyttet, er kraftig sugende. Dvs. at når det regner, trænger der vand ind i murstenene, og når murstenen er mættet af vand løber der farve/salpeter ned over sten og fuger. Når murstenene igen tørrer, trækkes der farve/salpeter fra murstenen ud, hvilket giver en skjoldet facade.

Det skal blot nævnes, at naboens hus, som er muret i samme mursten, også er skjoldet og uens i murværket.

Aftaler

Jeg har nævnt for husejer, at en mulighed er, at Teknologisk Institut laver en undersøgelse af murværket for at finde frem til årsagen. Hvis det viser sig, at der er yderligere skade end blot omfugning, som der er givet dækning til, betaler byggeskadeforsikringen for den undersøgelse, og hvis ikke er undersøgelsen for husejers egen regning.

Husejer vender tilbage, når de har besluttet sig for, om der skal iværksættes en undersøgelse."

Af rapport af 27/4 2020 fra Teknologisk Institut rekvireret af selskabet fremgår bl.a.:

"Murværksundersøgelser vedr. forvitrede mørtelfuger

...

Bygningsbeskrivelse

Der er tale om et fritliggende enfamiliehus. Huset er med saddeltag uden udhæng (gesimsløsning ved facader og vindskedesten ved gavle). Lige gavle er opmuret til kip, se forsidefoto.

Modtagne informationer

Rekvirenten har oplyst følgende:

- Huset er opført i 2011.
- Det siges, at der har været tale om opmuring i en meget våd periode, hvor afdækning af murværk har været mangelfuld.
- Anvendt teglsten: Egersund Tegl, 2.1.31.
- Anvendt mørtel: Kalktilpasset vådmørtel blandet på pladsen i et ukendt blandingsforhold.

Der er i august 2019 fundet følgende på Egersund Tegls hjemmeside vedr. den anvendte teglstens fugttekniske egenskaber mm.:

- Minutsugning middelværdi: 2 kg/m²
- Vandoptagelse middelværdi: 17%
- Eksponeringsklasse (miljøklasse): MX 3.1 & MX 4.

Ovenstående fremgår af datablad dateret den 28.08.2019 (rettet den 05.07.2019). Herudover fremgår det, at stenen ikke må afsyres. Den anvendte teglsten kan ikke længere findes på Egersund Tegls hjemmeside.

Ved besigtigelsen blev følgende oplyst:

- Omfanget af misfarvninger og skader er accelereret inden for de sidste 2 år.
- Der er anvendt pladsblandet mørtel til opførelsen (ikke silo).

Ejerne af ejendommen har oplyst/fremsendt pr. mail den 24. april 2020:

- Faktura på levering af 2 x 20 liter murersyre 1:20
- Faktura på levering af teglsten, Egersund 2.1.31
- Faktura på levering af DG Bakkemørtel KC 50/50/700
- Billeder af murværk fra juni 2018 (vest)
- Egersund Tegl har oplyst, at mursten er udgået den 1.4.2020.

...

Besigtigelse

...

Gavl og facade mod øst, se foto 1

Murværket ses med en del mørkfarvning af teglstenenes overflade generelt. Yderst på gavlen længst mod syd ses en del hvide udfældninger, se foto 2.

Facaden mod øst ses også mørkfarvet på næsten hele fladen, men over vinduet ses murværket lyst gult, se foto 3. Den lyse teglfarve en formentlig udtryk for teglstenens oprindelige farve. Der ses tegn på tidligere foretaget reparation af revnedannelser ved siden af overliggeren over vinduet. Det oplyses, at reparationen er foretaget ifm. 5-årsgennemgangen.

Mørtelfuger ses med nogen variation i farven – fra lys grå/brunlig (primært på gavl), se foto 4, til mere mørk grå på facaden, se foto 5.

Fuger virker generelt faste, og der kan kun fjernes enkelte sandkorn fra overfladen ved at stryge fingrene over fugeoverfladen. Dog ses det lille, sydvendte vægstykke ved overgangen mellem gavl og facadeflugt med en del forvitring af fugeoverfladen yderst, se foto 6. Ligeledes ses der forvitring af mørtelfuger yderst ved det sydøstlige hjørne på facaden, ca. 20 cm ind, se foto 7.

Der ses enkelte revnede sten ved hjørner, se eksempelvis foto 8. Sökkelpuds er udført op imod underkant 1. skifte, og fastholder således murværket ift. dets frie bevægelse ifm. fugt- og temperaturbetingede bevægelser. Der ses skrå revnedannelse i sökkelpuds ved hjørner.

...

Det ses at:

- Murværket er ret kraftigt opfugtet – særligt teglstenene. Dette tyder på, at murværket optager mere nedbør, end der kan nå at undvige ved fordampning.

Gavl og facade mod syd, se foto 9

Murværket fremstår med kraftige mørke misfarvninger på alle vejrligseksponerede flader. Herudover ses der også hvide misfarvninger/udfældninger i stort omfang.

Hvide misfarvninger/udfældninger ses på fuger, men særligt på teglsten under ovenstående studsfiger, se eksempelvis foto 10.

Fuger ses med ret kraftig/omfattende forvitring af overfladen – stedvist op til 5-8 mm's dybde, se foto 11. Der ses også en del biologisk vækst. Der er primært tale om mosarten *Tortula muralis* (mursnotand), se foto 11 og 12.

Ved overgangen til overdækket areal/terrasse ses kraftige hvide udfældninger og nogen forvitring af mørtelfuger øverst ved loft, se foto 13 og 14. Ved smagstest smager de hvide udfældninger lidt salt.

På muret søjle ses tynde, fladedækkende, gullige udfældninger, se foto 15. Nogle af udfældningerne kan skrubes af med fingrene. Der ses også en del små, punktformede gullige udfældninger.

Mørtelfuger i murværket under overdækninger ses uden skade. Der ses tegn på, at der kan være foretaget afsyring af murværket, se foto 16. Der ses farvevariation i fugefarven, hvor et område øverst er lysere ift. fugernes generelle mørkere farvenuance, se foto 17.

Facaden mod syd ses meget tilsvarende sydgavlen, se foto 18. Der forekommer kraftige mørke, fladedækkende misfarvninger af teglsten og hvide udfældninger/misfarvninger, se foto 19 og 20. Hvide udfældninger ses både på fuger (særligt hvid fuge i niveau med stilladsskel, foto 19), men særligt på teglstenene.

Der ses omfattende overfladeforvitring af mørtelfuger. I de forvitrede fuger ses omfattende grad af sorte misfarvninger – formentlig pga. biologisk vækst i de ru overflader, foto 20 og 21.

Der ses revner i sokkel og enkelte revnede sten på hjørne.

...

Det ses at:

- Murværket er meget kraftigt opfugtet – særligt teglstenene, der er tæt på mætning. Dette tyder på, at murværket optager mere nedbør, end der kan nå at undvige ved fordampning.

...

Gavl og facade mod vest, se foto 22

Selve gavlmurværket fremstår som facade og gavl mod syd.

Der ses kraftige mørke, fladedækkende misfarvninger og hvide udfældninger/misfarvninger, se foto 23.

Mørtelfuger ses i varierende grad med forvittringer og nedbrud af overfladen, se foto 24. Der ses en del biologisk vækst i fuger – både som grønne og sorte misfarvninger – men også i form af mos (*Tortula muralis*).

Facademurværket ses med mørke misfarvninger og overfladeforvitring af mørtelfuger, men mindre markant end for gavlen, se foto 25. Der ses kun få, markante hvide udfældninger. I stedet fremstår murværket med et hvidt slør, se foto 26.

...

Det ses at:

- Murværket er meget kraftigt opfugtet – særligt teglstenene. Dette tyder på, at murværket optager mere fugt i form af nedbør, end der kan nå at undvige ved fordampning.

- Fugtindholdet i mørtelfugerne ligger generelt over det niveau, hvor mørtlens kalkdel har mulighed for at hærde (ca. 7 vægt%)

Gavl og facade mod nord, se foto 27 og 28

Murværket fremstår overvejende lyst og uden skade på langt den største del af overfladerne. Der ses dog misfarvninger og udfældninger ved hjørner, mest mod nordvest.

Fuger ses ubeskadigede, men med farveforskelle.

...

Det ses at:

- Murværket er tørt.

...

Vurdering

Ud fra de modtagne oplysninger, de udførte undersøgelser samt Teknologisk Institut, Murværks erfaringer fra andre opgaver kan følgende vurderinger gives:

Ved besigtigelsen kunne der konstateres rødfarvning ved test med phenolphthalein på overfladen af fuger enkelte steder, hvorimod der andre steder ikke kunne konstateres nogen reaktion. Ved test i laboratoriet på prøvernes tværsnit, kunne der heller ikke ses reaktion. Færdighærdning af mørtlens kalkdel varierer således. Manglende hærdning af mørtlens kalkdel lokalt er formentlig sammenhængende med en meget tæt fugeoverflade de pågældende steder, der er medvirkende til at holde på fugten og modvirke hærdning af mørtlens kalkdel. Den tætte fugeoverflade er dannet ved komprimering af fugen og formentlig øget ved udfældninger helt yderst i fugen. Disse lokale steder vil der formentlig være uhærdnet kalk i hele mørtelfugens tværsnit.

Strukturerne i mørtlen i prøven fra sydgavlen viser, at mørtlen har haft dårlige hærdbetingelser – formentlig i lang tid efter opførelsen. Dette har medført en svag zone midt i tværsnittet det pågældende sted. Mod øst ses ingen tydelige strukturer. Dette vurderes sammenhængende med et relativt ukompliceret hærdbeskrivelse, der ikke har medført nævneværdig svækkelse af mørtlen.

Undersøgelser har vist, at kalkcementmørtler kun hærder færdigt, når vandindholdet er mellem ca. ½ og 7 vægt%.

Udsættes murværket for store vandmængder, inden vandindholdet er nede på under 7 vægt% og hærdbeskrivelsen er kommet i gang, kan mørtlens hærdbeskrivelse komme ind i en ond cirkel, hvor kalkens hærdbeskrivelse helt eller delvis standses. Fugtindholdet i mørtlen fastholdes højt, hvorved kalken i mørtlen kun meget langsomt eller slet ikke hærder.

Ud over selve vejrliget vurderes det medvirkende, at huset er opført uden udhæng samt bebyggelsens åbne beliggenhed.

Idet den yderste fugeoverflade har været svækket og at der i forskellig dybde af fugen har været/er uhærdnet kalk til stede, har fugerne ikke haft den nødvendige styrke til at modstå vejrligets påvirkninger – særligt mht. frost, hvor vandindholdet samtidigt er højt, idet uhærdnet kalk ikke er frostsfast. Dette har været årsagen til afskalninger. En medvirkende årsag til svækkelse af fugeoverfladerne kan være afsyring.

Murværket vurderes til at tilhøre eksponeringsklasse MX 3.2. I Murerhåndbogen 2011 fremgår det af mørtelskemaet på side 19, at der minimum anbefales normmørtlen KC 35/65/650 i denne eksponeringsklasse. Den kemiske analyse af den anvendte mørtel viser, at denne har en sammensætning som svarer til en normmørtel KC 60/40/850, som har et lavere cementindhold.

Den relativt svage mørtel vurderes at være en medvirkende årsag til skadesudviklingen, da andelen af kalk som bindemiddel er relativt højt og cementindholdet lavt. Dette medfører en lavere mørtelstyrke.

De dannede strukturer i mørtlen viser, at murværket i en længere periode har haft et højt indhold af uhærdnet kalk, samtidig med at der har været et højt vandindhold i teglmaterialet. Dette vand har haft en høj pH-værdi, idet det er i forbindelse med det ligeledes basiske vand i mørtlen. I basisisk miljø med højt pH øges opløseligheden af teglmaterialets kemiske bestanddele.

Opløste kemiske bestanddele vil fælde ud ved vandets fordampningsfront, som her er helt ude i synsfladen. Dette er formentlig årsagen til de stedvist kraftige mørke og hvide misfarvninger.

Oplysningerne om, at misfarvningerne af murværket er accelereret inden for de seneste 2 år, kan være sammenhængende med den langvarige tørkeperiode i sommeren 2018. I denne periode kan der være foregået en ekstraordinær fordampning fra murværket. Det er sandsynligt, at dette har medført færdighærdning af en stor del af den uhærdnede kalk i mørtlen og har accelereret udfældninger af kemiske forbindelser i synsfladen.

I relation til ovenstående vurdering af den aktuelle eksponeringsklasse (MX3.2) bemærkes det, at den anvendte sten ikke er deklareret til anvendelse i denne klasse, men 'kun' i eksponeringsklasserne MX3.1 og MX4. Der er således tale om, at den anvendte sten ikke er vurderet velegnet til anvendelse i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning.

Udbedringsforslag

På baggrund af ovenstående kan følgende anbefales:

Murværket omfuges på facader/gavle med orientering mod syd og vest. Omkring hjørner omfuges hen til intakte fuger (op til ca. 20 cm).

Arbejdsgangen for udbedringerne vil være følgende:

1. Fugerne udkradses til ca. 20 mm dybde – i fuldt tværsnit. Dette gøres i forsommeren. Fugefræsehoved fremføres langs alle stankanter. Herved fjernes mest mulig evt. biologisk vækst på stenfladerne. Dette for at danne basis for at opnå god vedhæftning mellem sten og omfugningsmørtel.
2. Er der bag udkradsningsniveauet dybere huller/mangelfuld udfyldning af fuger, udkradses der til hullernes fylde dybde, hvorefter der fuges frem til 20 mm fra forkant murværk.
3. Murværket bør inddækkes for at undgå ekstraordinær opfugtning (afhængigt af vejrliget), evt. ved at inddække et let facadestillads med net således, at der frit kan strømme luft forbi murværket, og således mørtel bag udkradsningsniveauet kan hærde færdigt. Færdighærdning bør være sket indtil ca. 1½ cm bag udkradsningsniveauet, inden fugning foretages. Dette kan undersøges med phenolphthalein. Som udgangspunkt forventes det, at uhærdnet kalk alene forekommer lokalt (blågrå, ret intakte områder af fugen).
4. Fugerne renses op, evt. med trykluft.

5. Murværket forvandes, så det ikke er stærkt sugende.
6. Der fuges med mørteltype KC 35/65/650 som tørmørtel. Fugen færdiggøres med tilpasset træpind således, at overfladen efterlades ru.
7. Afsyring skal undgås.
8. Murværket holdes evt. (afhængigt af vejrliget) afdækket i 2 uger efter fugearbejdet er udført, således de bedst mulige betingelser for hærkning kan opnås.

Under fugearbejdet bearbejdes og trykkes fugen, mens mørtlen endnu er plastisk.

Omfugning må ikke udføres ved temperaturer under 5°C, i meget varmt vejr eller i direkte sol. Afhængig af vejrliget og udtørring kan det være nødvendigt at holde fugerne fugtige i en periode efter fugearbejdets udførelse.

Påtænkes der foretaget afrensning af misfarvninger, anbefales dette udført umiddelbart før selve ufugningen. Det understreges, at Teknologisk Institut kun anbefaler rensning udført af specialiserede firmaer og kun efter tests udført i mindre skala."

Konsulenten, der har udarbejdet rapport af 27/4 2020 fra Teknologisk Institut, har i mail af 4/6 2020 til selskabets ingeniør bl.a. bemærket:

"Som vi også har talt om på telefon, er det ikke vores opfattelse, at misfarvninger på murværket har betydning for teglstenenes levetid. Der er tale om forhold af æstetisk betydning."

I brev af 21/6 2020 fra selskabet til klageren hedder det bl.a.:

"Afgørelse i jeres skade

Byggeskadeforsikringen dækker for udskiftning af fuger iht. rapport af 27/4-2020 fra Teknologisk Institut.

Byggeskadeforsikringen dækker også Teknologisk Instituts arbejde med undersøgelse af mørtelfuger, murværk, opfølgende fugtmålinger af teglstenene, når fugerne er udkradset og stikprøvetest af mørtlens hærtningsforhold samt vejledning til afdækning af mur.

Byggeskadeforsikringen dækker ikke æstetiske eller kosmetiske misfarvninger af murværk, da det ikke har nogen konstruktiv betydning for murværkets stabilitet. Jf. mail fra Teknologisk Institut har misfarvninger på murværket ikke betydning for teglstenenes levetid. Der er tale om forhold af æstetisk betydning.

Forsikringen er med en selvrisiko på 10.000, - kr. pr. skade.

Omfang

Iht. rapport fra Teknologisk Institut.

Murværket omfuges på facader/gavle med orientering mod syd og vest. Omkring hjørner omfuges hen til intakte fuger (op til ca. 20cm). (Se udbedringsforslag i rapport fra Teknologisk Institut samt skitse med optegning hvor fuger skal skifte).

Teknologisk institut laver opfølgende fugtmålinger samt stikprøvetest af mørtlens hærdningsforhold."

Klagerens murer har i mail af 28/6 2020 til klageren bl.a. anført:

"Som vi før har snakket om tror jeg ikke på løsningen med omfugning. Vil ikke tage en chance og lave en omfugning hvis jeg ikke er 100% sikker på at det dur. Så hvis jeg skal lave noget i forbindelse med sagen bliver det en ny facadevæg som jeg kan stå 100% indenfor."

Af mail af 9/7 2020 fra Weber rådgivningskonsulent fremgår bl.a.:

"Weber anbefaler ikke KC 50/50/700 til opmuring af denne teglsten. Vi anbefaler derimod vores FM5 HM (ufarvet eller indfarvet) da teglstenen har et højt minutsug. Derudover taler placeringen og hustypen for at man benytter et stærkere produkt. Du kan finde flere oplysninger her: ..."

Af udkast til blanket til syn og skøn af 20/11 2020 udarbejdet af klagerens advokat fremgår bl.a.:

"Spørgsmål 1: Skønsmanden bedes oplyse, om der kan konstateres skader på murværk i form af fugt, herunder også på nord- og østfacaderne. Skønsmanden bedes også oplyse, om der kan konstateres skadede/porøse fuger på murværket, herunder også om der er porøse fuger på øst- og nordfacaderne. Såfremt 1. og/eller 2. sætning besvares bekræftende, bedes skønsmanden redegøre nærmere herfor, herunder omfanget heraf.

Skønsmanden bedes i besvarelsen bl.a. forholde sig til:

- om den anvendte mørtelkvalitet og/eller mørteltype bakkemørtel KC 50/50/700 (bilag 6) er fagmæssig korrekt, henset til de konkrete teglsten,
- om den anvendte teglsten, jf. bilag 4, er egnet til anvendelse i konstruktioner i eksponeringsklassen MX 3.2., og
- om det er fagmæssigt korrekt at afsyre de konkrete teglsten, idet der i forhold til syremængde henvises til bilag 9.

Skønsmanden bedes tillige redegøre nærmere for, hvilke konsekvenser det har, hvis ovenstående punkter besvares benægtende.

...

Spørgsmål 2: Såfremt spørgsmål 1 besvares helt eller delvis bekræftende, bedes skønsmanden oplyse mulige årsager hertil. Skønsmanden bedes skønne, hvad der må anses for den væsentligste årsag.

...

Spørgsmål 3: På baggrund af besvarelse af spørgsmål 1-2 bedes skønsmanden oplyse, om der er væsentlige ødelæggelser eller svækkelser i murværket, jf. byggeskadeforsikringens pkt. 4.1 (bilag 1), eller om forholdene er af en sådan karakter, at der er nærliggende risiko for byggeskade (hvis der ikke sættes ind med vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende arbejder) jf. byggeskadeforsikringens pkt. 4.3 (bilag 1).

...

Spørgsmål 4: Såfremt spørgsmål 1 besvares helt eller delvis bekræftende, bedes skønsmanden oplyse, om murværket herunder/eller teglstenenes levetid må anses for forringet.

...

Spørgsmål 5: Skønsmanden bedes oplyse, om den af Teknologisk Institut foreslåede udbedring, jf. bilag 2, s. 13-14, og skønsindstævntes dækningstilsagn, jf. bilag 3, vil afhjælpe problemet således, at der ikke vil være nærliggende risiko for, at der over tid vil udvikle sig en (1) byggeskade, (2) ødelæggelser eller svækkelser i murværket, samt at (3) teglstenenes levetid ikke er forringet.

Skønsmanden bedes ved besvarelsen bl.a. forholde sig til:

- om mørtlens hærdningsbetingelser ved påføring af ny mørtel kan være forringet, samt risikoen herfor,
- om påføring af ny mørtel kan medføre forvittringer af murstenene og mørtelfugen,
- om murstenene kan pådrage sig skade ved en udkradsning, som foreslået af Teknologisk Institut, jf. bilag 2, s. 13, og i bekræftende fald, hvilken risiko der er herfor,
- om udkradsning, som foreslået af Teknologisk Institut, jf. bilag 1, s. 13, vanskeliggør at komprimere den nye fuge ordentligt, og
- om der er risiko for, at bygningens brugbarhed nedsættes, såfremt der ikke sættes ind med vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende foranstaltninger på øst- og nordfacaden, idet den af Teknologisk Institut foreslåede udbedringsmetode alene vedrører syd- og vestfacaden."

Klageren har fremlagt et telefonnotat af 6/5 2021 fra en samtale med konsulenten, der har udarbejdet rapport af 27/4 2020 fra Teknologisk Institut. Af telefonnotatet fremgår bl.a.:

"TELEFONNOTAT – TELEFONSAMTALE AF 6. MAJ 2021 MED ..., TEKNOLOGISK INSTITUT

Jeg har i dag haft ringet til ... for at høre, om han er enig med ... fra [facaderengøring] i, at afrensningen ikke kun har kosmetisk betydning for murværket. Han svarede, at afrensningen helt klart vil gavne hærdningsprocessen, da murværket så får bedre mulighed for at ånde, og dermed kan komme af med fugten."

I notat af 2/9 2021 udarbejdet af murermester og skønsmand rekvireret af klageren hedder det bl.a.:

"Notat om murværk

Indledning

Undertegnede er af [klageren] anmodet om at udtale mig om det udarbejdet rapport fra Teknologisk Institut, herunder hvorvidt undertegnede med sin baggrund som mangeårig skønsmand og murermester vil vurdere det udførte murerværk på samme måde.

Forholdet er ikke besigtiget og udtalelsen er derfor på baggrund af det modtaget materiale som er følgende:

- Udarbejdet rapport fra Teknologisk Institut dateret d. 27.04.2020
- Tilsagn fra Tryk, dateret d. 21.06.2020

Den faglige vurdering

Den anvendte mørtel:

Som det fremgår af rapport fra TI viser den kemiske analyse af den anvendte mørtel, at denne har en sammensætning som svarer til en normmørtel KC 60/40/850. Murværket vurderes til at tilhøre eksponeringsklasse MX 3.2. I Murerhåndbogen 2011 fremgår det af mørtelskemaet på side 19, at der minimum anbefales normmørtlen KC 35/65/650 i denne eksponeringsklasse.

Den anvendte mørtel har ikke den sammensætning som der burde være, men det kan samtidig konstateres, at selvom der var blandet en KC 50/50/700 ville denne mørtel ikke leve op til funktionskravene i eksponeringsklasse MX 3.2

[Skema over mørtel i forhold til eksponeringsklasser for murværk udeladt her.]

Den anvendte mursten:

Der er anført i TI rapporten, at datablad på den anvendte mursten ikke mere eksisterer. Det fremgår ligeledes at den anvendte sten ikke er deklareret til anvendelse i eksponeringsklasse MX 3.2, men i eksponeringsklasserne MX3.1 og MX4. Der er således tale om, at den anvendte sten ikke er egnet til anvendelse i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning.

[Illustration vedrørende vandpåvirkning og eksponeringsklasser for murværk udeladt her.]

Afsyringsskader:

Ligeledes jf. rapport er der tale om at murværket har været afsyret, hvilket jf. datablad ikke er tilladt. Der er konstateret afsyringsskader i den udarbejdet rapport.

Den foreslåede udbedring:

Undertegnede er enig i konklusionen fra Teknologisk Institut såfremt forudsætninger er, at murværket kan afrenses således, at dette fremstår som normalt forventeligt henset til alder og vejrligsmæssig påvirkning og at det ikke har indflydelse at der forsat er anvendt en for svag mørtel til opmuringen, hvilket ikke ses dokumenteret.

Det er imidlertid undertegnede vurdering på baggrund af de fremlagt billeder i TI rapporten, at det endog vil være særdeles svært, at opnå et acceptabelt udseende på murværket som det fremstår.

Det leverede murværk fremstår hverken teknisk eller visuelt som forventeligt og det må i denne forbindelse være afgørende, at det kan dokumenteres at en afrensning vil give det ønskede resultat samt at denne kombineret med at 20mm inde stadig er anvendt en svag mørtel ikke fremadrettet vil give problemer med udfaldene fuger og misfarvning af mursten.

Alternativet til dette er en total ommuring, da den leverede mursten ikke produceres mere.

Andet:

Dette notat er udarbejdet efter bedste evne og overbevisning og baseret på det fremlagte materiale. Illustrationer er taget fra mur-tag.dk samt Murerhåndbogen 2011"

Ankenævnet for Forsikring

29.

96113

Klageren har fremlagt en fotoserie fra den 19/9 2021 og en oversigtsliste, hvoraf det bl.a. fremgår:

"FOTOS AF 19.09.2021

ØSTFACADEN, som vi ikke har fået tilsagn om omfugning af

- 1 og 2: Billeder af østfacader, som viser kraftige udfældninger og forvitring af fuger. Af begge fotos kan man se, at de 2 sten, som blev udtaget i forbindelse med undersøgelse af mørtelfugerne, og som vi har fået isat igen for 14 dage siden, ikke har nær så voldsomt udtræk, som de omkringliggende sten, hvilket viser, at udfældningerne/nedbrydningen er taget til efter besøget fra Teknologisk Institut.
- 3 og 4: Eksempler på forvitrede mørtelfuger på østfacaden samt afskalninger i kanten af murstenene
- 5 Eksempel på afskalninger på mursten på østfacaden.
- 6 Eksempel på afskalning af mursten øst/vestfacaden

VESTFACADEN, som vi har fået tilsagn om omfugning af

- 7 Vestfacade
- 8 Eksempel større på afskalning af mursten på vestfacade
- 9 Nærbillede af større afskalning af mursten på vestfacade

SYDFACADERNE, som vi har fået tilsagn om omfugning af

- 10 Sydfacaderne 1) og 2)
- 11 Eksempel på større afskalning af mursten på sydfacade 1)
- 12 Nærbillede af afskalning på mursten, sydfacade 1. Ud over den større afskalning ses øvrige mindre afskalninger i stenenes kanter, som er kendetegnende for hele murværket, også på de øvrige øst- og vestfacaderne.
- 13 Nærbillede af større afskalning af mursten på sydfacade 1)
- 14 Nærbillede af større afskalning af mursten på sydfacade 1), under den overdækkede terrasse, som også viser at selv uden slagregn, så smuldrer den porøse fuge også her
- 15 Sydfacade 2)
- 16 Nærbillede af afskalninger på sydfacade 2). Her ses også ud over den større afskalning afskalninger rundt i stenenes kanter, som er kendetegnende for de øvrige facader med øst og vest.

NORDFACADERNE, som vi ikke har fået tilsagn om omfugning af

- 17 Nordfacade ved hoveddør under overdækket (carport)
- 18 Fuger ved hoveddør, som er så porøse, at de smuldrer, når man rører ved dem, hvilket vidner om en meget svag fuge. Endvidere ses også udtrækninger, selvom denne facade ikke bliver udsat for vandpåvirkning.
- 19 Søjle ved carport, som også er godt på vej til at blive nedbrudt
- 20 + 21 Eksempler på afskalninger på nordfacade"

Af mail af 24/9 2021 fra facaderengøring til klageren fremgår bl.a.:

"Jeg har været forbi jeres hus med henblik på afrensning af facaderne.

Nu var jeg ved ankomst ikke helt bekendt med alle forhold og gik derfor ud fra at øst facaden (på vedhæftede billede) også var omfattet af forsikrings sagen. Som det ses på vedhæftede billede er

der (i dag) ikke forskel på det æstetiske 'look' på denne facade (øst facade) og på syd/vest facaderne. Hvorfor øst facaderne også bør have samme tur som syd & vest facaderne!

Jeg er helt uforstående overfor at forsikringen ikke dækker en afrensning. Det vil jo svare til at hvis din bil bliver skadet, så laver de kun pladearbejdet men siger at de ikke vil dække malingen. Vi ser at når der er belægning på overfladen af stenene kan stenen ikke få det vand ud som stenene naturligt optager. Derved forværres disse over tid og man vil risikere at se frostsprængninger. Jeg vil derfor kraftigt anbefale at få stenene rensed og efterfølgende imprægneret.

Når forsikringen siger at de vil dække fuger (og det arbejde der er forbundet dermed). Bør de jo også dække den følgeskade som der er opstået. Nu da sagen har været flere år under vejs, kan jeg så forstå at øst facaden var 'forholdsmæssigt' pæn da Teknologisk var på besøg. Det er den så ikke mere.

Uddrag fra Teknologisk instituts rapport side 13: Citat: *'Oplysningerne om, at misfarvningerne af murværket er accelereret inden for de seneste 2 år, kan være sammenhængende med den langvarige tørkeperiode i sommeren 2018. I denne periode kan der være foregået en ekstraordinær fordampning fra murværket. Det er sandsynligt, at dette har medført færdighærdning af en stor del af den uhærdnede kalk i mørtlen og har accelereret udfældninger af kemiske forbindelser i synsfladen.'*

Det betyder jo samtidigt at de andre facader også er blevet værre at se på.

Murværket har ikke det æstetiske look som man kan forvente og det vil betyde at ved et evt. salg vil der komme kommentarer på murværket – det har jeg set på andre tilstandsrapporter!

En afrensning i dette tilfælde vil jeg kunne udføre som en mekanisk rensning. Jeg udfører gerne en prøve."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"4 Hvad dækker byggeskadeforsikringen

Efterfølgende byggeskader, når de har årsag i forhold ved opførelsen af bebyggelsen:

4.1 Væsentlige

- brud
 - lækager
 - deformationer
 - ødelæggelser eller
 - svækkelser
- i eller af bygningen.

4.2 Andre fysiske forhold som på afgørende måde nedsætter bygningens brugbarhed efter dens formål fx

- fugt
- skimmelsvamp eller
- emissioner fra materialer

4.3 Fysiske forhold ved bebyggelsen, som giver nærliggende risiko for byggeskade jf. afsnit 4.1 og 4.2. Ved nærliggende risiko for byggeskade forstås, at der erfaringsmæssigt vil udvikle sig byggeskade, hvis der ikke sættes ind med særligt omfattende vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende foranstaltninger.

...

4.7 Ved vurderingen af, om der foreligger en byggeskade, skal der bl.a. lægges vægt på, om forholdet har eller må vurderes at få betydning for personers sikkerhed eller sundhed, om arbejdet er udført fagmæssigt korrekt samt om offentlige forskrifter er overholdt.

...

8 Hvorledes beregnes erstatningen

8.1 Tryk dækker

...

- rimelige og nødvendige udgifter til
 - teknisk bistand i forbindelse med konstatering og udbedring af skader."

...

16 Eksempler på skader, som er dækket

...

16.4 Vægge og altaner

- Nedbrudte fuger i murværk som følge af fejl i mørtelkvalitet

...

16.11 Andre skader

- Væsentlig nedsat levetid for konstruktioner og materialer i forhold til normal forventet levetid.

17 Eksempler på skader, som ikke er dækket

...

17.10 Andre skader

...

- Kosmetiske skader, herunder afskalling af maling"

Nævnet har fået forelagt fotos.

Nævnet udtaler:

Den forsikrede ejendom er opført i 2011. Huset er fritliggende med saddeltag uden udhæng og lige gavle opmuret til kip. Der er en gesimsløsning ved facader og vindskedesten ved gavle.

Klageren anmeldte den 28/9 2018, at fuger falder ud fra murværket, og mursten skaller af. Den 23/11 2018 anerkendte selskabet at dække en omfugning af vest- og sydvendte facader, undtagen under overdækning. Selskabet har indhentet ingeniørrapport af 1/9 2019 og rapport af 27/4 2020 fra Teknologisk Institut og har herefter fastholdt sin afgørelse.

Klageren kræver, at selskabet dækker en ommuring af hele murværket – subsidiært en omfugning af hele murværket, eller i det mindste også omfugning på de østvendte facader og søjlen i carport. Klageren kræver videre dækning for omkostningerne til byggeteknisk rådgiver til fagtilsyn under udbedringsarbejdet. Klageren ønsker, at sagen afvises efter § 4 i nævnets vedtægter, idet det efter hans opfattelse er nødvendigt med syn og skøn ved retten for at kunne afgøre sagen.

Klageren har anført, at selskabets udbedringsmetode ikke er formålstjenlig og ikke vil løse problemet, idet årsagerne til fugeskaderne er langt mere omfattende end først antaget. Den anvendte mørtel er for svag, og de anvendte mursten er uegnede til et hus, hvor murværket udsættes for kraftig vandpåvirkning. Det er påvist af Teknologisk Institut, at murværket mod syd, vest og øst er kraftigt opfugtet. Murværket er blevet afsyret, hvilket er i strid med produktvejledningen. Klageren har videre anført, at der forekommer accelererende misfarvninger på facaderne fra saltudtræk. Dette ses også på øst- og nordfacaderne, og det var sådan, at problemerne med fugeudfald på syd- og vestfacaderne startede. Fugerne på østfacaderne er hen over vinteren 2020-2021 begyndt at smuldre og blive udvasket. En omfugning vil næppe løse problemet. For så vidt angår øst- og nordfacader foreligger der nærliggende risiko for skade. Teknologisk Institut har kun undersøgt fugerne og ikke mursten. Klageren har forgæves forsøgt at finde håndværkere, som vil påtage sig at foretage en omfugning, men de vil ikke stå inde for udbedringsmetoden. Hvis der omfuges, skal selskabet anerkende, at der gælder nye reklamations- og forældelsesfrister fra færdigmeldingen af arbejdet, idet selskabet må indestå for, at en sådan udbedringsmetode er formålstjenlig.

Selskabet har anført, at selskabet har tilbudt dækning i overensstemmelse med anbefalingerne fra Teknologisk Institut. Det er alene fuger mod syd og vest, der er dækningsberettigende. De observerede misfarvninger af mursten udgør et kosmetisk forhold uden konstruktiv betydning.

Af selskabets taksatorrapport af 6/11 2018 fremgår det, at der på syd- og vestfacader ses fugeskader/krakeleringer i overfladen jævnt fordelt uden noget specielt mønster. På østfacaden ses

der enkelte fugeskader, men generelt er facaden intakt. På nordfacaden er der ingen former for fugeudfald. Taksator vurderer, at der kan være tale om opmuring i en våd periode med mangelfuld afdækning, hvilket har svækket fugernes styrke. En total omfugning af vest- og sydvægge eksklusiv ikke-skadet murværk under overdækningen er nødvendig.

Af selskabets ingeniørrapport af 1/9 2019 fremgår det, at murværket fremstår skjoldet og meget uens, og at fuger er let porøse. Ingeniøren vurderer, at den mursten, der er benyttet, er kraftigt sugende, og at der ved fordampning trækkes salte med ud, hvilket giver en skjoldet facade. Naboens hus er muret i samme mursten og ses også skjoldet og uens i murværket.

Af rapport af 27/4 2020 fra Teknologisk Institut fremgår det, at murværk mod syd og vest fremstår med kraftige, mørke misfarvninger og hvide udfældninger eller hvidt slør i stort omfang. Fuger ses med ret kraftig og omfattende forvitring af overfladen, og der ses en del biologisk vækst. Murværket under overdækning ses dog uden skade. Murværket er meget kraftigt opfugtet. På murværket mod øst ses en del mørkfarvning og en del hvide udfældninger. Fuger virker generelt faste, og der ses enkelte revnede sten ved hjørner. Murværket er ret kraftigt opfugtet. Murværket mod nord fremstår overvejende lyst og uden skade, dog med misfarvninger og udfældninger ved hjørner. Fuger ses ubeskadigede, men med farveforskelle. Murværket er her tørt.

Teknologisk Institut anfører, at færdighærdningen af mørtlens kalkdel varierer. Prøven fra sydfacaden viser, at mørtlen har haft dårlige hærdningsbetingelser og har en svag zone i midten. Prøven fra østfacaden viser ikke tilsvarende strukturer. Den manglende hærdning kan henføres til udførelse af fuge med meget tæt fugeoverflade de pågældende steder, udsættelse af murværket for store vandmængder, inden hærdningen er kommet i gang, og husets manglende udhæng og åbne beliggenhed. Fugerne har ikke haft den nødvendige styrke til at modstå vejrligets påvirkninger, hvilket er årsagen til afskalninger. Medvirkende til skadeudviklingen er, at der er anvendt en relativt svag mørtel blandet på pladsen svarende til normmørtel KC 60/40/850, som ikke har det cementindhold, der anbefales til murværk i eksponeringsklasse MX3.2. En medvirkende årsag kan også være afsyring. Kombinationen af uhærdet kalk i fuger

og et stort vandindhold i mursten har forårsaget, at kemiske bestanddele i teglmaterialet er blevet opløst i basisk vand og herefter er blevet udfældet i murstenenes synsflade, hvilket formentlig er årsagen til de stedvist kraftige, mørke og hvide misfarvninger. Den langvarige tørkeperiode i 2018 kan have accelereret udfældningerne af kemiske forbindelser i synsfladen på grund af ekstraordinær udtørring. Det anføres, at den anvendte mursten ikke er deklareret til anvendelse i eksponeringsklasse MX3.2, men kun i eksponeringsklasserne MX3.1 og MX4, og at den anvendte sten således ikke er vurderet velegnet i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning. Teknologisk Institut anbefaler, at murværket omfuges på facader/gavle med orientering mod syd og vest. Omkring hjørner omfuges hen til intakte fuger (op til ca. 20 cm).

I mail af 4/6 2020 fra Teknologisk Institut hedder det, at "det er ikke vores opfattelse, at misfarvninger på murværket har betydning for teglstenenes levetid. Der er tale om et forhold af æstetisk betydning." Klageren har fremlagt et telefonnotat fra en samtale med Teknologisk Institut den 6/5 2021. Af notatet fremgår det, at "afrensningen helt klart vil gavne hærdningsprocessen, da murværket ... dermed kan komme af med fugten".

Af mail af 9/7 2020 fra Weber rådgivningskonsulent fremgår det, at Weber ikke anbefaler en KC 50/50/700 til opmuring af den aktuelle teglsten, da teglstenen har et højt minutsug. Derudover taler placeringen og hustypen for et stærkere produkt.

Af notat af 2/9 2021 fra klagerens bygningsagkyndige fremgår det, at den anvendte mørtel ikke har den styrke og sammensætning, som den burde have for at leve op til funktionskravene i eksponeringsklasse MX3.2. De anvendte mursten er ikke egnede til anvendelse i konstruktioner, der er udsat for kraftig vandpåvirkning, og der er konstateret afsyringsskader. Klagerens bygningsagkyndige er enig i konklusionen fra Teknologisk Institut, forudsat dels at murværket kan afrenses, så det fremstår visuelt normalt, dels at det ikke fortsat vil have indflydelse, at der er anvendt en for svag mørtel. Han vurderer dog, at det på baggrund af fotos må anses for særdeles svært at opnå et acceptabelt udseende på murværket. Det leverede murværk fremstår hverken teknisk eller visuelt som forventet, og et alternativt tiltag er en total ommuring.

Af mail af 24/9 2021 fra facaderengøring fremgår det, at der i dag ikke er forskel på det æstetiske look på østfacaden i forhold til syd- og vestfacader. Der bør ske afrensning af øst-, syd- og vestfacader, hvilket kan udføres som mekanisk afrensning. Når der er belægning på overfladen af stenene, kan stenene ikke få det vand ud, som stenene naturligt optager.

Nævnet bemærker indledningsvist, at det fremgår af § 4, stk. 3, nr. 3, i nævnets vedtægter, at nævnet kan afvise at behandle en klage, hvis klagen på grund af den principielle juridiske karakter, manglende oversættelse af det af parterne indsendte materiale, usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre grunde ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet.

Nævnet finder, at der ikke grundlag for at afvise at behandle klagesagen, idet nævnet ikke finder forhold ved klagen, som efter nævnets skøn gør sagen uegnet til behandling ved nævnet på skriftligt grundlag.

Nævnet bemærker videre, at klageren har bevisbyrden for, at der foreligger en skade eller nærliggende risiko for skade – ud over det af selskabet anerkendte – som berettiger til dækning efter forsikringsbetingelserne for byggeskadeforsikringen.

Nævnet finder, at klageren ikke har bevist, at hun har krav på dækning for skadeudbedring ud over en omfugning af syd- og vestfacader, som selskabet har tilbudt. Nævnet finder, at klageren ikke har bevist, at en omfugning udgør en utjenlig udbedringsmetode, eller at der for så vidt angår murværket på de øvrige facader foreligger en dækningsberettigende skade eller nærliggende risiko for skade. Nævnet kan herefter ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabets har anerkendt at yde dækning for det udbedringsarbejde, som anbefales udført af Teknologisk Institut i rapport af 27/4 2020. Det fremgår af Teknologisk Instituts rapport, at konsulenten har foretaget en nøje visuel registrering af murværkets tilstand på alle husets facader. Konsulenten har udtaget prøver blandt andet for at undersøge mørtlens hærdningsforhold og har foretaget en kemisk analyse af mørtlens sam-

mensætning og styrke. I rapporten omtales de omstændigheder, at mørtlen ikke har den anbefalede styrke for murværkets eksponeringsklasse, at murstenen ikke er deklareret til anvendelse ved den aktuelle eksponeringsklasse, og at der er tegn på, at der er foretaget afsyring. Teknologisk Institut har således kunne lade disse oplysninger om tekniske fejl ved murværket indgå i sin samlede vurdering af de anbefalede udbedringstiltag.

Nævnet har videre lagt vægt på, at forsikringen ikke dækker kosmetiske skader, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 17.10. Den omstændighed, at saltudtræk på facader er skæmmende for murværkets visuelle fremtoning, opfylder ikke forsikringens skadebegreb.

Nævnet bemærker, at det fremgår af mail af 4/6 2020 fra Teknologisk Institut, at "det er ikke vores opfattelse, at misfarvninger på murværket har betydning for teglstenenes levetid. Der er tale om et forhold af æstetisk betydning." Nævnet bemærker videre, at klageren ikke har bevist, at saltudtræksbelægninger på mursten har en sådan betydning for murværkets evne til at komme af med opsuget vand eller funktion i øvrigt, at klageren kan kræve dækning for afrensning af murværkets misfarvninger.

Nævnet har også lagt vægt på, at klagerens bygningssagkyndige i notat af 2/9 2021 erklærer sig enig med konklusionen fra Teknologisk Institut, forudsat at murværket kan afrenses, så det fremstår visuelt normalt, og at den svage mørtel ikke fortsat vil have betydning. Nævnet bemærker, at den visuelle fremtoning af murværket ikke udgør en dækningsberettigende skade – som også anført ovenfor – og at Teknologisk Institut har foretaget tekniske undersøgelser af mørtlens sammensætning og hærdning forud for fremsættelsen af anbefalingerne til udbedring.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Nævnet bemærker, at det forhold, at selskabet tilbyder klageren en omfugning af syd- og vestvendte facader, ikke afskærer klageren fra på et senere tidspunkt – under iagttagelse af anmel-

Ankenævnet for Forsikring

37.

96113

delses- og forældelsesfrister – at fremsætte krav om, at selskabet dækker yderligere udbedrings tiltag, hvis disse måtte vise sig nødvendige.

Nævnet finder, at en omfugning af syd- og vestvendte facader ikke udgør en skadeudbedring af et sådant omfang, at klageren kan kræve, at selskabet dækker omkostningerne til at antage en byggeteknisk rådgiver, som kan føre tilsyn med udbedringsarbejdet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen